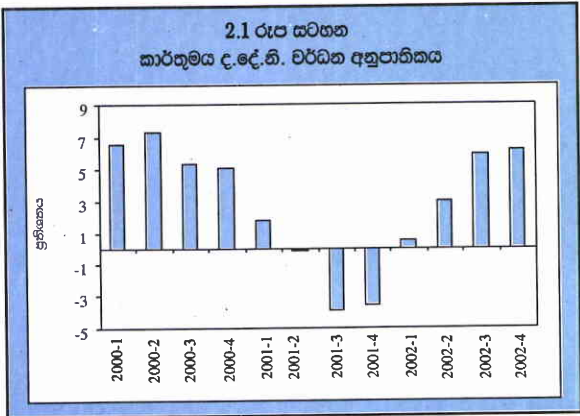

2 ජාතික ආදායම සහ වියදම

2.1 සමස්ත උපනතින්

2001 වර්ෂයේ වාර්තා වූ සියයට 1.5 ක් වූ ආර්ථික පසුබෑම ප්‍රකෘති තත්ත්වයට පත් වූ බව ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙස පෙන්වමින් 2002 වර්ෂයේ දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (ද.දේ.නි.) සියයට 4.0 කින් වර්ධනය විය. ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම 2002 වර්ෂය පුරා ක්‍රමිකව සිදුවූ ක්‍රියාවලියක් විය. පසුගිය වර්ෂය අග භාගයේ දී අත්විඳි සියයට 3.9 ක ආර්ථික පසුබෑමෙන් අත් මිඳෙමින්, 2002 වර්ෂයේ ප්‍රථම භාගය තුළ ආර්ථිකය සියයට 1.7 කින් වර්ධනය විය. (පළමු කාර්තුවේදී සියයට 0.5 ක් හා දෙවන කාර්තුවේදී සියයට 3.0 ක් වශයෙන්). වර්ෂයේ දෙවන භාගයේ දී ආර්ථික වර්ධනය සියයට 6.1 ක් වූ අතර (තුන්වන කාර්තුවේදී සියයට 5.9 ක් සහ සිවුවන කාර්තුවේ දී 6.2 ක් වශයෙන්) එයට අර්ධ වශයෙන් හේතුවූයේ පසුගිය වර්ෂයේ දෙවන භාගයේ දී ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් අඩුමටම පැවතීමයි.

පසුගිය වර්ෂයේ පසුබෑමට ලක් වූ ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය 2002 වර්ෂයේ දී වර්ධන මාවතට ප්‍රවිශ්ෂ වීමට කාරණා කිහිපයක් හේතුවිය. පෙබරවාරි මාසයේ අග භාගයේ සිට බලපැවැත් වූ සහ එතැන් සිට අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වූණු සටන් විරාමය හේතුවෙන් ආරක්ෂක තත්ත්වයේ දැකිය හැකි වූ වර්ධනය පාරිභෝගික ඉල්ලුම වැඩි කළ අතර, මේ තත්ත්වය දේශීයව සහ විදේශීයව ආකල්පමය වශයෙන් සහ අවබෝධාත්මක වශයෙන් ධනාත්මක වෙනසක් ඇති කිරීමටද හේතු විය. පසුගිය වර්ෂයේ දුෂ්කරතාවයන් අත්විඳි ලෝක ආර්ථිකය, මූලික පුරෝකචනය කළ මට්ටමට වඩා අඩු වේගයකින් නමුදු, කිසියම් ආකාරයක යථා තත්ත්වයට පත්වීමක් 2002 වර්ෂයේ දී දැකිය හැකි විය. ශ්‍රී ලංකාවට වඩා වැදගත් වන වෙළෙඳපොළවල් වන ඇමෙරිකාව, යුරෝපා සංගමය සහ මැද පෙරදිග රටවල ආර්ථිකයන් අර්ධ වශයෙන් වුවද ප්‍රකෘති තත්ත්වයට පත්වීම දේශීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ ක්‍රියාවලියට සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කළේ ය. 2000/2001 වර්ෂ වල අඛණ්ඩව පැවති දැඩි නියඟයෙන් පසු යහපත් කාලගුණික තත්ත්වයක් පැවතීම කෘෂිකාර්මික අංශය යථා තත්ත්වයට පත්වීමට සහාය වූ

අතර, විදුලිය ඇණහිටුවීම් නවතා දැමීම කාර්මික හා සේවා අංශයන්ට හිතකර ලෙස බලපෑවේය. මේ අතර, මුහුදු සහ ගුවන් ගමන් කෙරේ පනවා තිබුණු යුධ අවදානම් රක්ෂිත අධිභාරය ඉවත් කිරීම විදේශීය වෙළඳ කටයුතු හා සංචාරක කටයුතු වැඩි දියුණු කිරීමට හේතු විය. උද්ධමනය පහත වැටීමත් සමඟ පොළී අනුපාත තව දුරටත් අඩුවීම සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය විෂයයෙහි වූ අභිවෘද්ධිය හේතුවෙන් රජය ප්‍රසාරණාත්මක මූල්‍යන්ගෙන් කෙරෙන ණය ගැනීම් අවම වීම වැනි කරුණු 2002 වර්ෂයේ ආර්ථික වර්ධනයට යෝග්‍ය සාර්ව ආර්ථික පරිසරයක් නිර්මාණය කළේය. කෙසේ වුවද, ලෝක ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය කිසියම් අඩු මට්ටමකින් පැවතීම සහ පාර්ලිමේන්තුව සහ විධායක ජනාධිපතිවරයා අතර වන දේශපාලන සහවායය හා වසරේ මුල් භාගයේ ඇරඹී යාම ක්‍රියාවලියේ අභිවෘද්ධිය අධ්‍යයනය කරමින් ආයෝජකයන් විසින් අනුගමනය කළ කල් මැරීමේ ප්‍රතිපත්තිය, 2002 වසරේ ආර්ථික වර්ධනය, දිගුකාලීන වර්ධන අනුපාතිකය වූ සියයට 5.0 ඉක්මවා යෑමේ හැකියාවට බාධා පැමිණවීය.

දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය 2002 වර්ෂයේ දී මූර්ත වශයෙන් සියයට 4.1 ක වර්ධනයක් පෙන්වන ලද අතර, 2001 වර්ෂයේදී දළ ජාතික නිෂ්පාදනය සියයට 1.3 ක පසුබෑමකට ලක්විය. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සාපේක්ෂව දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය වැඩි වර්ධනයක් වාර්තා කිරීමට හේතුවූයේ විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම වර්ෂය තුළදී සාපේක්ෂව යහපත් තත්ත්වයක පැවතීමයි. විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම අඛණ්ඩව සෘණ මට්ටමෙහිම පැවතුණේ ටී නමුදු, සාධක සඳහා වන ගෙවීම් අඩු වීම නිසාත්, සාධක ලැබීම් ඉහළ යාමත් නිසා 2002 වර්ෂයේ දී වර්ධනයක් පෙන්වීය. 2002 වර්ෂයේ දී සංචිත ඉහළ යෑම හේතු කොට ගෙන පොළී ආදායම ඉහළ ගිය අතර, ජාත්‍යන්තර වෙළඳ පොළේ පොළී අනුපාතික පහළ යාම හේතු කොට ගෙන විදේශ ණය සඳහා කෙරෙන පොළී ගෙවීම් පහත වැටුණේ ය.

ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය සෘණ තත්ත්වයෙන් මිදී වර්ධන මාවතකට පිවිසිය ද එම වර්ධනය පුළුල් පරාසයට පැතිරුණු එකක් නොවීය. යහපත් කාලගුණික තත්ත්වය හේතුවෙන් කෘෂිකාර්මික අංශය, සම්පූර්ණයෙන්ම නොවූවත් සැලකිය යුතු අන්දමින් යථා තත්ත්වයට පත්විය. 2002 වර්ෂයේ දී කෘෂිකාර්මික අංශය සියයට 2.5 කින් වර්ධනය වූණු අතර, ඊට පෙර වර්ෂයේ එම අංශය සියයට 3.4 කින් පසුබෑමකට ලක් විය. පසුගිය වර්ෂයේ සියයට 2.1 කින් පහත වැටුණු කාර්මික අංශය 2002 වර්ෂයේ මුල් භාගයේ දී තවදුරටත් පසුබෑමට ලක්වූ අතර, වර්ෂයේ අග භාගයේ දී නැවතත් වර්ධන ක්‍රියාකාරීත්වයට අවතීර්ණ වෙමින් සියයට 1.0 ක වාර්ෂික වර්ධනයක් සලකුණු කළේ ය. රුකියා අවස්ථාවන් උත්පාදනය කිරීමේදී ඉතා තිරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටුකරන බැවින් සහ සේවා අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි බැවින් මෙන්ම අනාගත ආර්ථික වෘද්ධිය කෙරෙහි බලපාන බැවින් ද කාර්මික අංශයේ සාපේක්ෂ වශයෙන් මන්දගාමී ක්‍රියාකාරීත්වය අවධානයට ලක් විය යුතු කරුණක් වෙයි. පසුගිය වසරේ සියයට 0.5 කින් පසුබෑමට ලක්වූණු සේවා අංශය, ආරක්ෂක තත්ත්වය යහපත්

2.1 සංඛ්‍යා සටහන
ස්ථාවර (1996) සාධක වියදම් මිල අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ආංශික සංයුතිය සහ වර්ධනය

	වැඩිවීමේ අනුපාතය (%)		ද.දේ.නි.හි වැඩිවීමෙහි ප්‍රතිශතක දායකත්වය (%)		ද.දේ.නි.හි ප්‍රතිශතය (%)	
	2001 (අ)	2002 (ආ)	2001(අ)	2002 (ආ)	2001 (අ)	2002 (ආ)
1. කෘෂිකර්මය	-3.4	2.5	-44.9	12.6	20.1	19.8
1.1 කෘෂිකර්මය, දැව ආදී වන ද්‍රව්‍ය හා ධීවර කර්මාන්තය	-3.4	2.5	-44.9	12.6	20.1	19.8
කෘෂිකර්මය	-4.3	1.9	-43.8	7.3	15.5	15.1
ත්	-3.5	5.0	-3.2	1.8	1.4	1.4
රබර්	-1.5	5.0	0.4	0.5	0.4	0.4
පොල්	-13.5	-13.6	-15.4	-5.3	1.5	1.3
වී	-5.7	6.1	-12.0	48	3.1	3.2
අනෙකුත්	-2.2	2.5	-12.9	5.6	9.0	8.9
දැව ආදී වන ද්‍රව්‍ය	5.0	2.7	5.9	1.3	1.9	1.9
ධීවර	-3.9	5.9	-6.9	4.0	2.7	2.7
2. කර්මාන්ත	-2.1	1.0	-37.7	7.1	27.4	26.6
2.1 පතල් හා කැනීම් කටයුතු	0.7	-1.1	0.7	-0.5	1.8	1.7
2.2 නිමැවුම් කර්මාන්ත	-4.2	2.2	-46.9	9.5	16.9	16.7
ත්, රබර් සහ පොල් මද නිෂ්පාදන සැකසීම	-6.7	-1.0	-9.0	-0.5	2.0	1.9
නිෂ්පාදන කර්මාන්ත	-3.9	2.8	-35.0	9.7	13.7	13.5
කුඩා කර්මාන්ත	-3.5	0.9	-2.9	0.3	1.3	1.2
2.3 ඉදිකිරීම්	2.5	-0.8	11.2	-1.5	7.3	6.9
2.4 විදුලිය, ගෑස්, ජලය හා සන්නිවේදන සේවා	-2.9	-1.3	-2.8	-0.5	1.4	1.4
3. සේවා	-0.5	6.0	-17.4	80.3	52.5	53.6
3.1 ප්‍රවාහනය, ගබඩා කිරීම හා සංනිවේදනය	3.8	7.8	27.7	24.1	12.4	12.8
3.2 නොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳුම්	-6.7	5.5	-95.2	29.1	20.9	21.3
ආනයනය	-10.7	8.6	-68.9	19.8	9.0	9.4
අපනයනය	-8.0	2.0	-13.9	1.3	2.5	2.5
දේශීය	-2.0	3.4	-12.4	8.0	9.4	9.4
3.3 බැංකු රක්ෂණ සහ නිෂ්චල දේපල	7.9	11.0	38.8	33.2	8.3	8.9
3.4 නිවාස අයිතිය	1.4	1.4	1.6	0.6	1.8	1.8
3.5 රාජ්‍ය පරිපාලනය හා ආරක්ෂක කටයුතු	1.0	0.0	3.1	0.0	5.0	4.8
3.6 සේවා (අන් තැනක සඳහන් නොවන)	2.2	3.2	5.5	3.4	4.1	4.1
4 දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය	-1.5	4.0	-100.0	100.0	100.0	100.0

(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

විම නියා වෙළෙඳ කටයුතු, ප්‍රවාහණය, සංනිවේදනය, මූල්‍ය සේවා සහ සංචාරක කටයුතු වැනි සේවා සඳහා ඇති වූ ඉල්ලුමට යහපත් වශයෙන් ප්‍රතිචාර දක්වමින් සියයට 6.0 කින් වර්ධනය විය. 2002 වර්ෂයේ ආර්ථික කටයුතු යථා තත්ත්වයට පත්වීම පැහැදිලි වශයෙන්ම සේවා අංශය මූලික කරගෙන සිදුවූ අතර, සියයට 4.0 ක් වූ මුළු ආර්ථික වර්ධනය සඳහා සේවා අංශයේ දායකත්වය සියයට 80ක් විය. 2001 වර්ෂයේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සේවා අංශයේ දායකත්වය සියයට 52.5 ක් වූ අතර, 2002 වර්ෂයේ දී එය සියයට 53.6 දක්වා ඉහළ ගියේ ය. සේවා සඳහා ඉල්ලුම ප්‍රධාන වශයෙන් දේශීය පාරිභෝගිකයන්ගෙන් සිදුවූ අතර, අධි-ධාරිතාවක් පැවති බැවින් සැපයුම්කරුවන්ට මෙම ඉල්ලුමට ඉක්මනින් ප්‍රතිචාර දැක්විය හැකි විය. මීට ප්‍රතිවිරුද්ධ වශයෙන් කාර්මික අංශයේ ක්‍රියාකාරකම්වලට සිය වර්ධන ක්‍රියාකාරිත්වයට සපුම්ණීමට

එම ක්‍රියාකාරකම් හි ස්වභාවය නිසා සාපේක්ෂ වශයෙන් දිගු කාලයක් අවශ්‍ය වෙයි. උදාහරණ වශයෙන්, සාමාන්‍යයෙන්, තිරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියට සහ අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමට කිසියම් කාලයක් ගතවන බැවින් අපනයනානුමුඛ කර්මාන්ත සහ ඉදිකිරීම් කර්මාන්තයට කිසියම් පසුබෑමකට පසු නැවත යථා තත්ත්වයට පත්වීමට කිසියම් කාලයක් අවශ්‍ය වේ. ඉදිකිරීම් කටයුතු සහ නිමැවුම් කර්මාන්ත වල ක්‍රියාකාරිත්වය මත රඳාපවතින කාර්මික අංශයේ යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ මත්දගාමී ක්‍රියාකාරිත්වය දිගු කාලීන ආර්ථික වර්ධනයට බලපානු ඇත.

වියදම් අංශය සලකන කල, 2001 වර්ෂයේ රුපියල් බිලියන 1407 ක් වූ වෙළෙඳපොළ මිල යටතේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය, 2002 වර්ෂයේ දී සියයට 12.6 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් රුපියල් බිලියන 1585 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

විශේෂ සටහන 9

පළාත්බද දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය පිළිබද ප්‍රාථමික ඇස්තමේන්තු

භෑදිත්වම

ප්‍රාදේශීය වශයෙන් වූ සංවර්ධන උපායමාර්ග මෑතකාලීනව ශ්‍රී ලංකාව තුළ වඩාත් අවධානයට පාත්‍රවෙමින් පවතී. සමස්ත ආර්ථික කටයුතුවල සිදුවන ප්‍රසාරණය ඇතැම් පළාත්වල වැඩි වශයෙන් සංකේන්ද්‍රණය වීම හේතුවෙන් පළාත් අතර පවත්නා ආර්ථික විෂමතාවන් තවදුරටත් ඉහළ යන බවට වූ පොදු පිළිගැනීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මෙම තත්ත්වය නිසා පර්යේෂකයන් සහ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් විසින් ජාතික මට්ටමින් පමණක් පවත්නා බොහෝ සාර්ව ආර්ථික විචල්‍යයන් පළාත් මට්ටමින්ද, ඇස්තමේන්තු කිරීමේ අවශ්‍යතාව අවධාරණය කරනු ලැබීය. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය පළාත් මට්ටමින් ඇස්තමේන්තු කිරීම එම අවශ්‍යතාව සම්පූර්ණ කිරීමේ අරමුණින් සිදු කරනු ලැබීය.

පළාත් දළ දේශීය නිෂ්පාදිත (ද.දේ.නි) ඇස්තමේන්තු මගින් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් හට, ආර්ථික වර්ධනය, ශ්‍රම ඵලදායීතාව, ඒක පුද්ගල ආදායම ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් අධ්‍යයනය කිරීමට අවස්ථාව සලසා දේ. එමගින් රටෙහි විවිධ පළාත්වල ඇතිවන ආර්ථික හා සාමාජික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියෙහි පවත්නා ප්‍රධාන අඩුපාඩු හඳුනාගැනීම තුළින් සම්පත් බෙදාහැරීමේ කාර්යාවලිය සහ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය තව දුරටත් කාර්යක්ෂම කිරීමට අවකාශ සැලසේ. ඒ අනුව පළාත් දළ දේශීය නිෂ්පාදිත ඇස්තමේන්තු මේ රටෙහි ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්ගේ දීර්ඝ කාලීන අවශ්‍යතාවන් සම්පූර්ණ කරනවා පමණක් නොව අධ්‍යාපනික සහ ව්‍යාපාර අංශයේ වන පර්යේෂකයන් හට අවශ්‍යවන දත්ත පදනම් වඩාත් නිවුරු කිරීම තුළින් ඔවුන්ගේ සංඛ්‍යාන විද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණයන්හි නිම් වළලු පුළුල් කරනු ලබයි.

මෑත කාලීන සංඛ්‍යාන විද්‍යාත්මක වෙනස්කම්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව තාවකාලික පදනමින් පළාත් දළ දේශීය නිෂ්පාදිත ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීම ආරම්භ කරන ලදී.¹ 1996 සිට 2001 දක්වා කාලය සඳහා පළාත් දළ දේශීය නිෂ්පාදිත, කිසියම් පළාතක වසරක් තුළදී නිෂ්පාදිත භාණ්ඩ හා සේවාවන්හි මූල්‍ය අගය, ඇස්තමේන්තු විශ්ලේෂණය කිරීම තුළින් එම පළාත්වල ආර්ථික කටයුතුවල මට්ටම් සහ ව්‍යාප්තීන් පිළිබඳව ඉතා වැදගත් තීරණයන් දැකිය හැකි වේ. පළාත් ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කිරීමේදී යමක් දළ ජාතික නිෂ්පාදිත අගයන් එක් එක් පළාතට අදාල නිෂ්පාදන, වියදම් සහ ආදායම් පිළිබඳව වූ වඩාත් විශ්වාසනීය වූද, අදාල වූද දර්ශක යොදා ගනිමින් පළාත් සඳහා වෙන් කරනු කරනු ලැබීය.

පළාත් දළ දේශීය නිෂ්පාදිත ඇස්තමේන්තු සැකසීම ප්‍රාථමික හා ද්විතියික දත්ත මූලාශ්‍ර 4,000 කින් පමණ රු. ස්කල තොරතුරු යොදා ගනු ලැබීය. ප්‍රධාන වශයෙන් එම තොරතුරු මධ්‍යම රජයේ වූ, නොයෙකුත් ආයතන, සංවිධාන, පළාත් අධිකාරීන්, රජයේ පළාත් පාලන ආයතන, මූල්‍ය අංශයේ වූ ආයතන, ජන සංගනනයන්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සහ ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සිදු කරනු ලැබූ නියැදි සමීක්ෂණ සහ අනිකුත් පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන තුළින් රැස්කර ගනු ලැබීය. වර්තමානයේද මෙම ඇස්තමේන්තු වසරක් කාල පරිමාවකින් යුක්තව ගණනය කරනු ලබයි. කෙසේ වෙතත් ඉදිරියේදී වඩාත් විස්තරාත්මක තොරතුරු ඉන්මනිත් ලබා ගැනීම තුළින් මෙම කාලපරාසය තවදුරටත් අඩුකර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වේ.

සංඛ්‍යා සටහන 1
පළාත් වශයෙන් ද.දේ.නි. දායකත්ව භාගයන්¹

පළාත /වර්ෂය	1996	1997	1998	1999	2000	2001	ද.දේ.නි. යට දායකත්වය (වාර්ෂික සාමාන්‍ය)
බස්නාහිර(බ.හ)	43.7	44.3	45.3	48.7	49.6	47.3	46.5
වයඹ (ව.ප)	11.3	12.1	12.0	10.4	10.4	10.9	11.2
මධ්‍යම (ම.ප)	10.0	10.5	9.8	9.2	9.4	9.8	9.8
දකුණු (ද.ප)	9.0	8.8	9.3	9.6	9.4	9.9	9.3
සබරගමුව (ස.ප)	9.0	7.6	6.7	6.4	6.7	6.3	7.1
නැගෙනහිර (න.ප)	4.8	5.0	5.5	5.0	4.5	5.0	5.0
උතුර (උ.ප)	5.1	5.0	4.9	5.0	3.9	4.5	4.6
උතුරු මැද (උ.මැ.ප)	4.6	4.0	3.6	4.1	3.9	3.8	4.0
උතුර (උ.ප)	2.4	2.8	2.9	2.5	2.2	2.5	2.5
සමස්ත ද.දේ.නි.	100	100	100	100	100	100	100

මූලාශ්‍ර : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

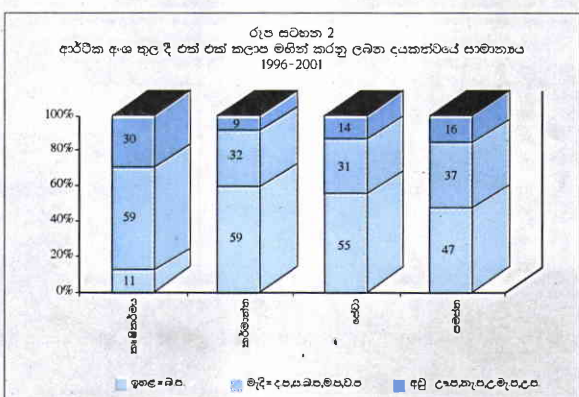
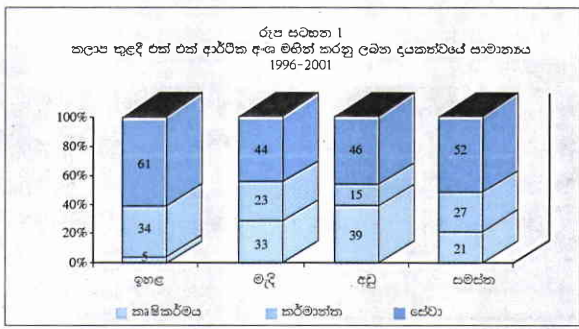
1. තාවකාලික

1. ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් බද ආර්ථික කටයුතු (1996-2000) පිළිබඳ තාවකාලික ඇස්තමේන්තු සහ ඒ පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක් (ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මාණ්ඩලික පත්‍රිකා වෙළුම 31 හා 32, 2001 සහ 2002) සහ එම අධ්‍යයනයේම 2001 සඳහා යාවත් කාල ලිපිය (ලප්‍රකාශිත)

විශේෂ සටහන 9

සමස්ත ද.දේ.නි.ය පලාත් වශයෙන් වෙන්කිරීම මගින් පළාත් ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු කිරීම ඒ සඳහා පවතින හොඳම ක්‍රමය නොවේ. පළාත් අතර මෙන්ම කිසියම් පළාතක් කුළ සිදුවන ආර්ථික කටයුතු පිළිබඳව විස්තරාත්මක තොරතුරු මඳවීම මෙම අදියරේදී එම ඇස්තමේන්තු ක්‍රමය කෙරෙහි යොමුවීමට සිදුවිය. තවද අධ්‍යයනය සිදු කරන කාලසීමාවේදී උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල පැවැති ආරක්ෂක තත්ත්වය හේතුවෙන් එම පළාත්වලට අදාළ තොරතුරු සීමාවීම මෙම ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීමේදී පැවති තවත් ගැටළුකාරී තත්ත්වයක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. පළාත් ද.දේ.නි. පවත්නා සාධක මිල යටතේ ගණනය කොට තිබේ. එක් එක් පළාත සඳහා නියෝජනාත්මක මිල අවධිමතකයක් නොතිබීම නිසා වඩාත් යථාර්තවාදී වූ ස්ථාවර සාධක මිල අනුව වන ඇස්තමේන්තු ලබා ගැනීම සඳහා පවත්නා මිල යටතේ වූ ඇස්තමේන්තු පරිවර්තනය කිරීමට නොහැකි විය. කෙසේ වෙතත්, එම සීමා කිරීම් යටතේ වුවද තාවකාලික පදනමින් වූ ඇස්තමේන්තු මගින් ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වූ තොරතුරු රාශියක් ඉදිරිපත් කරනු ලබයි.

බස්නාහිර පලාතේ ද.දේ.නි. විසින් රටෙහි සමස්ත ද.දේ.නි.යෙන් අඩකට වැඩි ප්‍රමාණයක් දායක කරනු ලබයි. මධ්‍යම, වයඹ, සබරගමුව හා දකුණ යන පළාත් 4 මගින් එක් පලාතකින් සියයට 5කට වැඩි දායකත්වයක් ලබා දුන්හ. ඉතිරි පලාත් හතරින් එනම් නැගෙනහිර, උතුරුමැද, උතුරු ඌවයන පලාත් විසින් එක් පලාතකින් සියයට 5කට අඩුවක් දායක කරනු ලැබීය. අඩුමටමක පවති. ඒ අනුව මෙම විශ්ලේෂණයේ පහසුව සඳහා මුළු පළාත් නමය ප්‍රධාන වශයෙන් කලාප 3කට වෙන් කරනු ලැබීය. ඉහළ දායකත්වයක් ඇති බස්නාහිර පළාත (H), අතර මැද දායකත්වයක් පවතින කලාපය (M) එනම්

මධ්‍යම, වයඹ, සබරගමුව හා දකුණ සහ ඉතා අඩු දායකත්වයක් සහිත (L) කලාපය එනම් නැගෙනහිර, උතුරුමැද, උතුර හා ඌව වශයෙන් එම කලාප නම් කරනු ලැබීය.

ප්‍රධාන ප්‍රතිඵල

- පළාත් අතර ද.දේ.නි. යන් අසමාන ලෙස බෙදී ඇති බව එම විශ්ලේෂණයෙන් පැහැදිලිව පෙන්වා දෙනු ලබයි. 1996-2001 කාල සීමාවේදී H කලාපය සියයට 46 ක්ද, M

සංඛ්‍යා සටහන 2
පවත්නා සාධක මිල අනුව උළු ඡේදය නිෂ්පාදිතය සහ එහි දායකත්වයන්ගෙන් (රු.මිලියන)^{1,2}

කලාපය/අංශය	1996	1997	1998	1999	2000	2001	වර්ධන අනුපාතය ³	
							1996-2000	1996-2001
ඉහළ	304,377 (43.7)	356,073 (44.3)	413,401 (45.3)	484,157 (48.7)	558,157 (49.6)	589,478 (47.3)	16.4 (46.3)	14.2 (46.5)
මැද	274,083 (39.4)	313,623 (39.0)	345,113 (37.8)	353,275 (35.5)	404,114 (35.9)	458,684 (36.8)	10.3 (37.5)	10.9 (34.4)
අඩු	117,476 (16.9)	134,001 (16.7)	154,324 (16.9)	156,743 (15.8)	162,988 (14.5)	197,541 (15.9)	8.7 (16.1)	11.2 (16.3)
සමස්ත ද.දේ.නි.	695,936	803,697	912,837	994,732	1,125,259	1,245,703	12.8	12.4

1. තාවකාලික
2. පළාත් ද.දේ.නි. සාමාන්‍ය සමස්ත ද.දේ.නි.යේ සාමාන්‍යයන් වශයෙන් වන අනුපාතය
3. පවත්නා මිල යටතේ වාර්ෂික සාමාන්‍ය වර්ධනය අනුපාතිකය
ඉහළ - දායකත්වය (බස්නාහිර), මැද - මැද දායකත්වය (දකුණ, සබරගමුව, මධ්‍යම වයඹ පළාත්)
අඩු - අඩු දායකත්වය (උතුර, නැගෙනහිර, උතුරුමැද, උතුර)

විශේෂ සටහන 9

කලාපය සියයට 38 ක්ද, L කලාපය සියයට 16ක් ද සමස්ත ද.දේ.නි.ට දායක විය. (සංඛ්‍යා සටහන 2) මෙම ප්‍රවණතාවයන් තුළින්, යටිතල පහසුකම්, ස්වාභාවික සම්පත් හා මිනිස් සම්පත් සම්බන්ධයෙන් කලාප අතර පවත්නා විෂමතාවයන් අවම කරමින් ඒවායේ ප්‍රශස්ත මට්ටම් ළඟාකර ගැනීම සඳහා විශාල කාර්ය භාරයක් ඉටුකළ යුතු බව පෙනී යයි.

- ප්‍රධාන ආර්ථික කටයුතු, කලාප අතර ව්‍යාප්ත වී ඇති ආකාරයේදී විෂමතාවන් පවතී. බස්නාහිර පළාත තුළ කෘෂිකාර්මික අංශයේ දායකත්වය අවම වන අතර (පළාත් ද.දේ.නි. සියයට 5ක් පමණ) සේවා අංශය ඉහළම අගයක් පෙන්වුම් කරනු ලබයි. (සියයට 61) මේ අතර කර්මාන්ත අංශය සියයට 34 ක දායකත්වයක් සිදු කරනු ලබයි. සේවා අංශය M සහ L යන කලාප දෙකෙහිම ඉහළම අගයක් ලබාදෙන අතර (පිළිවෙලින් සියයට 44 සහ 46) කර්මාන්ත අංශය අවම දායකත්වයක් පෙන්වුම් කරනු ලබයි. (සියයට 23 හා 15 වශයෙන්) කෘෂිකාර්මික කටයුතු කලාප දෙකෙහිම සියයට 33 පමණ වූ දායකත්වයක් කලාප ද.දේ.නි. යට ලබාදේ.
- එක් එක් ආර්ථික කටයුතු කලාප තුළ ව්‍යාප්තිය සැලකීමේදී කෘෂිකාර්මික අංශය M කලාපය තුළ වඩාත් ප්‍රවලිතව (සියයට 59) පවතී. ප්‍රධාන කෘෂිකාර්මික පළාත්, දකුණ හා වයඹ මෙන්ම වැවිලි බෝග ඇතුළත් සබරගමුව සහ මධ්‍යම පළාත් එම කලාපය තුළ ඇතුළත්ව තිබූ මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවේ. (රූප සටහන 2) මේ අතර කර්මාන්ත හා සේවා අංශය H කලාපය තුළ වැඩි වශයෙන් වී පවතී. (පිළිවෙලින් සියයට 59 හා 55 වශයෙන්) එම අංශය H කලාපය තුළ නැගී සිටීම බොහෝ විට ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපල, වරාය, ඉතා හොඳ පාරවල් සහ දුම්රිය පහසුකම් පැවතීම වැඩි වශයෙන් හේතුවෙන් නිමැවුම් කර්මාන්ත, ඉදිකිරීම්, වාණිජ හා වෙළෙඳ කටයුතු සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් නිර්මාණය වී තිබීම හැකිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.
- 1996-2000 කාලපරිච්ඡේදයේ දී පවත්නා මිල අනුව ගණනය කරනු ලැබූ කලාපීය වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතයන් අතරද කැපී පෙනෙන වෙනස්කම් පවතී. (රූප සටහන 2) ඒ අනුව H කලාපය සියයට 16 ක වර්ධන අනුපාතයක් වාර්තා කළ අතර M කලාපයේ වර්ධන අනුපාතය සියයට 10ක් ද, L කලාපය තුළදී එය සියයට 9 ක් වූ අතර එමගින් දැනට පවත්නා විෂමතාවන් තවදුරටත් වැඩිවීමේ නැඹුරුවත් පෙන්වුම් කරනු ලබයි.

එම කාලසීමාවේදී සාමාන්‍ය දළ දේශීය නිෂ්පාදිත අවධමනකය සියයට 8ක් විය. මෙම අවධමනකයේ පොදු මිල මට්ටමිහි වූ වැඩිවීම ලෙස යොදාගත් විට H කලාපය මූර්ත වශයෙන් සියයට 8කින් ද, M කලාපය සියයට 2කින් පමණද L කලාපය සියයට 1ක ට අඩු ප්‍රතිශතයකින්ද වර්ධනය වෙමින් රටෙහි සමස්ත වර්ධන වේගය වූ සියයට 5ක මට්ටමේ පවත්වා ගැනීමට දායක විය. වර්ධන වේගය සම්බන්ධයෙන් මෙසේ එක් කලාපයක් විසින් අන්තර්ගත ඇති ජයග්‍රහණයන් අනෙකුත් කලාපයන් තුළද ජනනය කරවීම මගින් දිගුකාලීනව ඉහළ වර්ධන මාවතකට පිවිසීමේ අවස්ථාව ශ්‍රී ලංකාවට ලැබෙනු ඇත.

- 2001 වසරේදී සමස්ත ආර්ථිකය තුළ වූ සංකෝචනාත්මක තත්ත්වය විසින් කලාපීය වශයෙන් වූ සාපේක්ෂ දායකත්වයද වෙනස් කරනු ලැබීය. 2000 වසර හා සැසඳීමේදී 2001 වසරෙහිදී, පවත්නා සාධක මිල අනුව ඇස්තමේන්තු කළ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය වර්ධනයක් වුවද, මධ්‍යම, දකුණ, ළඟ, නැගෙනහිර, වයඹ, උතුර යන පළාත් මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, බස්නාහිර, සබරගමුව සහ උතුරු මැද පළාත් වලදී එය මන්දගාමී විය. පසුව සඳහන් පළාතේ තුනෙහි මූර්ත වර්ධන වේගයන් සෘණ ලෙස ඇස්තමේන්තු කොට තිබේ.² බස්නාහිර පළාත සමස්ත ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 50 ක් පමණ දායක වන තත්ත්වයක් තුළ එම පළාතෙහි වූ ආර්ථික කටයුතුවල වූ සංකෝචනය 2001 වසරේම සෘණ

සංඛ්‍යා සටහන 3
කලාප වශයෙන් ජනපදගුණ අගයන් 2001

කලාපය	ජනගහන උයනත්වය (%)	උදේ.හි. උයනත්වය (%)	ජන පුද්ගල අදායම	
			රුපියල්	එ.ජ.ඩොලර්
ඉහළ	29	47	109,953	1,230
මැද	46	37	53,102	594
අඩු	25	16	41,734	467

ආර්ථික වර්ධනය කෙරෙහි බලපෑ ප්‍රබලතම සාධකය විය.

- 2001 වසරෙහි ජනගහන ව්‍යාප්තිය³ සැලකීමේදී ආදායම් ව්‍යාප්තිය බොහෝවිට ඉහළ ආදායම් සහිත කලාපයන් වෙත වඩාත් නැඹුරුව පවතින බව පෙනේ. සමස්ත ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 50 ක් පමණ, H කලාපයේ වෙසෙන සියයට 29 ක් වූ ජනගහනයක් විසින් අත්විඳිනු ලබයි. අනික් අන්තයේදී M කලාපයේ වෙසෙන සියයට 50 ක් පමණ වූ ජනගහනයක් ලබාගනුයේ ද.දේ.නි.යෙන් සියයට

2 ද.දේ.නි. අවධමනකයේ (12.4%) සහ කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ (14.2%) වර්ධන වේගයන්ට අනුව ගණනය කරන ලදී.
3 ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2001 වසරේදී පැවැත් වූ ජන හා නිවාස සංගණනය තුළින් ලබා ගන්නා ලදී.

විශේෂ සටහන 9

37 කි. L කලාපය තුළ සමස්ත ජනගහනයෙන් හතරෙන් එකක් පමණ වෙසෙන අතර එම ජනතාව දෛනි සියයට 15ට ද හිමිකම් ලබයි.

- මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙසින් කලාපීය ඒක පුද්ගල ආදායම් අතර සැලකිය යුතු විෂමතාවක් පෙන්වනු ලබයි. H කලාපය තුළ ඒක පුද්ගල ආදායම රුපියල් 111,434 (ඇ.ඩො.1247) වූ අතර එය සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් සඳහා සාමාන්‍යයෙන් සම්මත සීමාව වූ ඇ.ඩො.ලර් 1000 හි සීමාවට වඩා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඉහළය. අනෙකුත් කලාප දෙක තුළදී ඒක පුද්ගල ආදායමක් කලාපය ආදායමින් භාගයකටත් අඩු අගයක් ගනී.
- මෙම අධ්‍යයනයෙන් ලබාගත් ඇස්තමේන්තු මගින් පළාත් අතර වර්තමානයේදී පවත්නා විෂමතාවන් පිළිබඳව පුළුල් විග්‍රහයක් ලබාදේ. ඒ අනුව පළාත් අතර ආර්ථික ශ්‍රව්‍ය සාධක මට්ටමිහි පවත්නා විෂමතාවන් අඩු කිරීම සඳහා විශේෂයෙන් කෘෂි අංශයේ ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම, පෞද්ගලික අංශය වඩා වඩාත් අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය, ගමනාගමන සහ වෙළඳාම් යන ආර්ථික කටයුතුවලට සම්බන්ධ වීම සඳහා දිරිමත් කිරීම, තොරතුරු තාක්ෂණ කටයුතු පුළුල් කිරීම, සහ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය

මෙම ඉහළ යාමට පොදු මිල මට්ටමෙහි වූ ඉහළයාම වැඩි වශයෙන් හේතු වූ අතර මූර්ත ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වයේ සිදු වූ වර්ධනය ද රට යාපේක්ෂ අඩු මට්ටමකින් ඒ සඳහා බලපෑවේය. දළ දේශීය නිෂ්පාදන අවධිමතකය මගින් ගණනය කරනු ලබන සමස්ත උද්ධමනය සියයට 8.3 ක් වූ අතර, 2001 වර්ෂයේ දී එය සියයට 12.4 ක් විය. උද්ධමනය යාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු මට්ටමක පැවතිමට හේතු වූයේ ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා දේශීය නිෂ්පාදනය ඉහළ යාම සහ සාර්ව ආර්ථික ස්ථාවරත්වයෙහි වූ වර්ධනයයි. ඒ අනුව පසුගිය වර්ෂයේ රුපියල් 75,133 ක් වශයෙන් පැවති ඒක පුද්ගල දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සියයට 11.0ක වර්ධනයක් පෙන්වමින් රුපියල් 83,382 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර මෙම ඉහළයාම උද්ධමනයේ සහ ජනගහණයේ යන දෙකෙහිම ඒකාබද්ධ ඉහළ යාම ඉක්මවීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ සාමාන්‍ය ජීවන මට්ටමෙහි ඉහළයාමක් සිදු වී ඇති බවයි. ඒක පුද්ගල දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය, ඇමරිකානු ඩොලර් 841 සිට 872 දක්වා සියයට 3.7 කින් වර්ධනය වී ඇත.

වෙළඳපොළ මිල අනුව ගණනය කරනු ලබන දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය දේශීය ඉල්ලුම ද බාහිර ඉල්ලුම ද ඇතුළත් ආර්ථිකයෙහි සමස්ත ඉල්ලුම පිළිබිඹු කරයි. 2002 වර්ෂයේ දී පාරිභෝජන ඉල්ලුම සහ ආයෝජන ඉල්ලුම ඇතුළත් වන දේශීය ඉල්ලුම, පවත්නා මිල ගණන් යටතේ සියයට 13.1 කින් වර්ධනය විය. පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය පරිභෝජන වියදම්

කිරීම වැනි ක්ෂේත්‍රයන්හි වූ වැදගත්කම අවධාරනය කරනු ලබයි.

හිඟහ

වාර්ෂික ඒකපුද්ගල ආදායම ඩොලර් 1000 කට අඩු මට්ටමේ පවතින සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව අද වනවිට තම ජනතාවට වඩාත් යහපත් ජීවන තත්ත්වයක් ලබාදීමට අවශ්‍ය කරනු ලබන මට්ටමකට එම ආදායම ළඟා කරවීමේ අභියෝගයට මුහුණදෙමින් සිටී. ආර්ථික කටයුතු ඇතැම් පළාත් තුළ වඩාත් සංකේන්ද්‍රණය වීම තුළින් ආර්ථිකමය අවස්ථාවන්හි පවත්නා විෂමතාවයන් එම අරමුණු සාක්ෂාත් කරගැනීමේදී අමතර බාධකයක්ව පවතී. පළාත් වශයෙන් පවතින ආර්ථික අවශ්‍යතාවන් උපරිම ලෙසින් යොදා ගනිමින් එම පළාත් සමස්ත සංවර්ධන ප්‍රවණයට සම්බන්ධ කර ගැනීම සඳහා යුහුසල් නොවූහොත් ඉතාමත් කාර්යක්ෂම වූ මූල්‍ය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් යටතේ වුවද ඉහත කී අභියෝග ජය ගැනීම එක්තරා අන්දමකට අසීරු වනු ඇත. කලාපීය වශයෙන් වූ විෂමතාවන් පුළුල් වීම, තිරසාර වූ සමස්ත ආර්ථික වර්ධනයක් ලබාගැනීමට සෘජු බාධකයක් වනවා පමණක් නොව එමගින් ඇති කරවනු ලබන බලපෑම් රටෙහි සමාජ දේශපාලන ස්ථාවරත්වය කෙරෙහිද අනියමින් බලපානු ඇත.

ඇතුළත් මුළු පරිභෝජන වියදමෙහි වර්ධනය, පවත්නා මිල ගණන් යටතේ සියයට 14.2 ක් විය. මෙම වර්ධනයට පම්පුර්ණයෙන්ම හේතුවූයේ මුළු පාරිභෝජන වියදමෙන් සියයට 90 ක් පමණ නියෝජනය කරන පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම් සියයට 16.6 කින් ඉහළ යාමයි. රජය මුහුණ පා සිටින මූල්‍ය දුෂ්කරතාවන් හේතුවෙන් රාජ්‍ය පරිභෝජන වියදම 2002 වර්ෂයේ දී සියයට 3.6 කින් අඩුවිය. පාරිභෝජන වියදමෙහි ඉහළයාම වෙළඳපොළ මිල යටතේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ඉහළ යාමට ආසන්න වශයෙන් සමාන වූ අතර, ඒ අනුව සාමාන්‍යයෙන් එකට අඩු අගයක් ගන්නා ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව 2002 වර්ෂයේදී එකට ඉතා ආසන්න අගයක් ගනු ලැබීය. ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව 1996-2001 කාලය තුළ දී 0.75 සිට 0.90 පරාසයක පැවැති අතර එය 2002 දී සියයට 0.95 දක්වා ඉහළ ගියේ ය. පාරිභෝජන වියදමෙහි වූ මෙම අසාමාන්‍ය ඉහළ යාමට හේතුවූ කරුණු දෙකක් වේ. පළමු වැනි කරුණ වූයේ මෙතෙක් පැවති ආරක්ෂිත තත්ත්වයේ ගැටළු හේතුවෙන් මැඩ පවත්වා තිබුණු උතුරු - නැගෙනහිර ප්‍රදේශවලින් භාණ්ඩ සඳහා වන වන ඉල්ලුම ඉහළ යාමයි. 2002 දී පාරිභෝගික භාණ්ඩ සඳහා වන ඉල්ලුම වර්ෂය තුළදී සැලකිය යුතු අන්දමින් ඉහළ ගියේ ය. මෙය පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන පරිමාව 2002 වර්ෂයේ දී සියයට 22 කින් ඉහළ යාම තුළින් ද පිළිබිඹු විය. දෙවනුව, පොළී අනුපාත අඛණ්ඩව

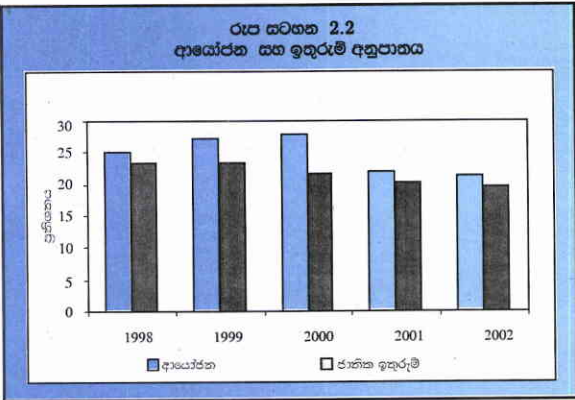
පහත වැටීම මූල්‍ය ඉතුරුම් අධෛර්යමත් වීමට හේතු වූ අතර, එයද පාරිභෝගික ඉල්ලුම ඉහළ යාමට හේතු විය. මූර්ත වශයෙන් පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම සියයට 8 කින් ඉහළ ගිය අතර, එය ජීවන මට්ටමෙහි ඉහළ යාමක් සලකුණු කළේ ය.

2001 වර්ෂයේ දී සියයට 12.2 කින් පහත වැටුණු ආයෝජන වියදම (දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය), 2002 වර්ෂය සඳහා සියයට 9.1 ක වර්ධනයක් සලකුණු කරමින් රුපියල් බිලියන 338 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇත. කෙසේවුවත්, 2000 වර්ෂයේ දී සියයට 28.0 ක ඉහළ අගයක සිට 2001 වර්ෂයේ සියයට 22.0 දක්වා පහත වැටුණු ආයෝජනය/දළ දේශීය නිෂ්පාදිත අනුපාතිකය, 2000 දී සියයට 21.3 දක්වා තවදුරටත් පහත වැටුණේ ය. ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය මේ ආකාරයෙන් අඩු මට්ටමක පැවතීමට කරුණු කිහිපයක් දායක විය. ආර්ථිකයෙහි අධි-ධාරිතාවක් පැවති බැවින් 2002 වර්ෂයේ වාර්තා වූ ආර්ථික වර්ධනය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනයෙහි විශාල වෙනසක් නොමැතිව වුව ද ළකාර ගත හැකි විය. ප්‍රාග්ධන ගලාප්මෙහි සිඝ්‍ර වර්ධනයක් පැවති නමුදු, සැලසුම් කොට තිබුණු මහාපරිමාණ ව්‍යාපෘති කිහිපයකම කටයුතු වර්ෂය තුළ දී ආරම්භ නොවී ය. පෞද්ගලික අංශයේ බොහෝ ආයෝජකයෝ වර්ෂය මුලදී ඇරඹුණු සාම ක්‍රියාවලියේ ප්‍රගතිය ඇතුළු දේශපාලන ක්ෂේත්‍රයෙහි ඇති අස්ථාවරත්වය පිළිබඳව

ප්‍රධාන වශයෙන් පවත්නා ප්‍රාග්ධන තොගය කාර්යක්ෂම ලෙසින් යොදා ගැනීම නිසා ළකාරගතත් බවයි. කෙසේ වුවද, ආයෝජන අනුපාතයෙහි අඩුවීම අනාගත ආර්ථික වෘද්ධිය කෙරේ හිතකර නොවනු ඇත. මෙයින් හැඟියන්නේ, අනාගත ආර්ථික වෘද්ධිය අවසාන වශයෙන් තීරණය වන්නේ අනාගත ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය කෙරේ තීරණාත්මක අත්දැමින් බලපාන ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම කඩිනම් කිරීම සහ ජනවාර්ගික අර්බුදයට අවසාන විසඳුමක් සොයාගැනීම මත බවයි.

ශුද්ධ බාහිර ඉල්ලුම (එනම් අපනයන - ආනයන), භාණ්ඩ ආනයන හා මගී හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහණය, සංචාරක, රක්ෂණ හා ව්‍යාපාරික වැනි සේවා ආනයනයන්, භාණ්ඩ අපනයනයන් හා එවැනි සේවා අපනයනට වඩා වැඩි වීම හේතුවෙන් අඛණ්ඩව සෘණ අගයක පැවතියේ ය. 2002 වර්ෂයේ දී ආනයන හා අපනයන දෙකම වර්ධනය වූ අතර, ආනයන වර්ධනය අපනයන වර්ධනය ඉක්මවා ගිය හෙයින් බාහිර ඉල්ලුමෙහි පරතරය 2002 වර්ෂයේ දී තව දුරටත් පුළුල් විය.

ආයෝජනය සඳහා වන සම්පත් සැලකීමේදී පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය ඉතුරුම් යන දෙක ඇතුළත් දේශීය ඉතුරුම් රුපියල් බිලියන 231 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, එය පවත්නා මිල ගණන් යටතේ සියයට 4.3 ක වර්ධනයක් වේ. කෙසේවුවද, ඉතුරුම් වල ඉහළ යාම වැයකළ හැකි ආදායම් ඉහළ යාමට සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පැවතුණි. ඒ අනුව 2001 වර්ෂයේ දී සියයට 158 ක් වූ දේශීය ඉතුරුම් /දළ දේශීය නිෂ්පාදිත අනුපාතිකය, 2002 දී සියයට 14.6 දක්වා අඩුවිය. පෞද්ගලික ඉතුරුම් 2002 වර්ෂයේ දී සියයට 3.2 කින් ඉහළ ගිය නමුදු, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ඉහළ අනුපාතයකින් වර්ධනය වීම නිසා, පෞද්ගලික ඉතුරුම්/දළ දේශීය නිෂ්පාදිත අනුපාතිකය සියයට 20.7 සිට සියයට 19.0 දක්වා අඩුවිය. ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව 1 ට ආසන්න අගයක් ගැනීමෙන් පිළිබිඹු වන පාරිභෝජන වියදමෙහි ඉහළ යාම සහ පොළී අනුපාතික පහත වැටීම, ඉතුරුම් සඳහා ඇති නැමියාව අඩු කරවන්නට හේතු විය. ඉතුරුම් සම්බන්ධව ධනාත්මක වර්ධනයක් වූයේ පසුගිය අවුරුදු දෙකේදී ඉතා කිහිපුණු අත්දැමින් ඉහළ නැගුණු රාජ්‍ය නිර්-ඉතුරුම් මෙම වර්ෂයේදී අනුගමනය කළ විවක්ෂණ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති හේතුවෙන් පුළු වශයෙන් වුව අඩුකර ගත හැකිවීමය. ජාතික ඉතුරුම් අනුපාතයද අඩු වූ නමුත්, විදේශීය පෞද්ගලික සංක්‍රාම සියයට 19.4 කින් ඉහළ යාම හේතුවෙන් එය සියයට 20.3 සිට සියයට 19.7 දක්වා වශයෙන් අඩු අනුපාතයකින් අඩුවිය. සම්පත් පරතරය හෙවත් ආයෝජන/ද.දේ.නි. අනුපාතිකය - ජාතික ඉතුරුම්/ද.දේ.නි. අනුපාතිකය 2001 පැවති සියයට 1.7 සිට සියයට 1.6 දක්වා අඩු වූ අතර, එය වර්ෂ 2000 දී සියයට 6.6 ක් වශයෙන් පැවතුණි කෙසේ වුවද පරතරය අඩු වීමට හේතු වූයේ ජාතික ඉතුරුම්/ද.දේ.නි. අනුපාතිකය ඉහළ යාම නොව, ආයෝජන/ද.දේ.නි. අනුපාතිකය වඩා සිඝ්‍රයෙන් පහත වැටීමය. මෙය අනාගත නිෂ්පාදනයෙහි වර්ධන හැකියාව අඩු කිරීමට හේතුවන බැවින් හිතකර වර්ධනයක් නොවේ.

තවදුරටත් අධ්‍යයනය කරමින්, සිය ආයෝජන තීරණය පිළිබඳව කල් මැරීමට වඩා කැමති වූහ. මෙය පෞද්ගලික ප්‍රාග්ධන සම්පාදනයේ ව්‍යාප්තිය අඩුකිරීමට හේතු විය. මූල්‍ය දුෂ්කරතාවයන් උග්‍රවීම හේතුවෙන් රාජ්‍ය ආයෝජනයන් පහළ මට්ටමක පැවතීම ද ආයෝජන වියදම අඩු මට්ටමක පැවතීමට දායක විය. පසුගිය වර්ෂයේ දී සියයට 3.0 කින් ඉහළ ගිය රාජ්‍ය ආයෝජන වියදම, 2002 දී සියයට 24.7 කින් අඩු විය. මෙහි දී සඳහන් කළ යුතු කරුණක් වන්නේ ආයෝජන අනුපාතිකය පහත වැටුණු නමුදු 2002 වර්ෂයේ දී ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය මූර්ත වශයෙන් සියයට 3.1 කින් ඉහළ යාමයි. ප්‍රාග්ධන සමුච්චියෙහි ඉහළයාම වර්ෂ අවසානයේ දී පැහැදිලිව දැකිය හැකි වූ අතර, මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ ලබන වර්ෂයේ දී ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා මින් කිසියම් ප්‍රමාණයක් තොග වශයෙන් එකතු වූ බව හා 2002 වර්ෂයේ දී වාර්තා වූ වර්ධනය

2.2 ආංශික ක්‍රියාකාරීත්වය

2002 වර්ෂයේ දී, එකතු කළ අගය, මුර්ත වශයෙන් කෘෂිකාර්මික අංශයෙහි සියයට 2.5 කින්ද, කාර්මික අංශයෙහි සියයට 1.0 කින් ද සේවා අංශය සියයට 6.0 කින්ද ඉහළ ගියේ ය. සේවා අංශයේ එකතු කළ අගයෙහි වර්ධනය, සමස්ත ආර්ථික වර්ධනයෙන් සියයට 80 ක දායකත්වයක් දැක්වීය. සමස්ත වර්ධනය කෙරෙහි කෘෂිකාර්මික සහ කාර්මික අංශයන්හි දායකත්ව පිළිවෙලින් සියයට 13 ක් සහ සියයට 7 ක් විය.

කෘෂිකාර්මික අංශය

පසුගිය වසරේ සියයට 3.4 කින් පහත වැටුණු කෘෂිකාර්මික අංශය, සතුටුදායක කාලගුණික තත්වයන් මත 2002 වසරේ දී සියයට 2.5 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වුව ද කෘෂිකාර්මික අංශයේ සාපේක්ෂ වැදගත්කම තවදුරටත් හිත වෙමින් 2001 වර්ෂයේ වාර්තා කළ සියයට 20.1 හා සංසන්දනාත්මකව, 2002 දී සියයට 19.8 ක් විය. කෘෂිකාර්මික අංශයෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය කෙටිකාලීනව කාලගුණික හේතූන් මත උච්චාවචනය වුවද, දිගුකාලීනව එම අංශය මුහුණ දෙන ප්‍රශ්නය වන්නේ එලදායිතාවය පහත මට්ටමක පැවතීම සහ ප්‍රතිපත්තිමය මග පෙන්වීම් ප්‍රමාණවත් නොවීමයි. කෘෂිකාර්මික අංශයට අවශ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ කඩිනම් කිරීමටත්, එලදායිතාවය පුළුල් කරමින් එම අංශයේ දිගුකාලීන වර්ධනය ස්ථාපිත කිරීමටත් වෙළඳපොළාහිමුඛ ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිමය රාමුවක් හා ගැළපෙන පුළුල් හා අඛණ්ඩ ප්‍රතිපත්ති ගොණුවක් ඉතා කඩිනමින් අවශ්‍ය වී ඇත. සතුටුදායක කාලගුණික තත්වයන් යටතේ 2002 වර්ෂයේ දී තේ, රබර් සහ වී යන ප්‍රධාන හෝගයන්ගේ නිෂ්පාදනය ඉහළ ගියේ ය. කෙසේ වුවද 2001 නියඟයේ පසු කාලීන බලපෑම නිසා පොල් නිෂ්පාදනය තවදුරටත් පහත වැටීණි.

තේ නිෂ්පාදනය 2000 වසරේ සතිවුහන් කළ කිලෝග්‍රෑම් දශලක්ෂ 305.8 ක වාර්තාගත නිෂ්පාදනය ඉක්මවමින් 2002 වසරේ කිලෝග්‍රෑම් දශලක්ෂ 310 ක තව වාර්තාගත නිෂ්පාදනයක් පෙන්නුම් කළේ ය. මෙයට ප්‍රධාන හේතු වශයෙන් සතුටුදායක කාලගුණික තත්වය සහ 2002 වසර මැද තිරාකරණය වූ සේව්‍ය-සේවක සාමූහික වැටුප් එකඟතාවයේ ප්‍රතිඵලයක් එලදායිතාව ඉහළ යාමය. 2002 වසරේ තේ නිෂ්පාදනය 2001 ට සාපේක්ෂව කිලෝග්‍රෑම් දශලක්ෂ 14.9 (සියයට 5) ක ඉහළ වර්ධන වෙනසක් පෙන්වූ අතර, කිලෝග්‍රෑම් දශලක්ෂ 11.9 ක් වූ වැඩිම වර්ධනය උස් බිම්මේ තේ නිෂ්පාදනයෙන් වාර්තා විය. මෙය මෑත අතීතයේදී උස් බිම්ම අංශයෙන් වාර්තා වූ වැඩිම නිෂ්පාදනයයි. කුඩා තේවතු හිමියන්ගෙන් සමන්විත පහන් බිම්ම තේ නිෂ්පාදනය ද සියයට 1.8 ක් (කිලෝග්‍රෑම් දශලක්ෂ 2.9) වූ අතර, මැදි බිම්ම තේ නිෂ්පාදනය ආන්තික ලෙස සියයට 0.4 කින් ඉහළ ගියේ ය. ඉහළ තේ නිෂ්පාදනය හමුවේ වුව ද තේ වෙන්දේසි මිල සියයට 3.7 කින් වර්ධනය විය.

අඩු මිල තත්වයන් යටතේ පසුගිය කාලයේ අඛණ්ඩව පහත වැටුණු රබර් නිෂ්පාදනය, 2002 වසරේදී මිල ගණන්

සතුටුදායක ලෙස ඉහළ යාම හේතුවෙන් සියයට 5 කින් වර්ධනය විය. වාර්ෂික සාමාන්‍ය මිල සියයට 26 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, රබර් අපනයන ආදායම ද ඉහළ ගියේ ය. රබර් මිල ඉහළ යාම කෙරෙහි, අග්නිදිග ආසියාතික රටවල නිෂ්පාදනය අඩුවීම සහ විශේෂයෙන් ම ටයර් නිෂ්පාදකයන්ගෙන් ස්වාභාවික රබර් සඳහා ඇතිවූ ඉහළ ඉල්ලුම දැක්විය හැක. රබර් සඳහා පවතින ආකර්ෂණීය මිල ගණන් සැලකිය යුතු කාලයක් අඛණ්ඩව පවතිනු ඇතැයි විශ්වාස කෙරේ.

පොල් නිෂ්පාදනය තව දුරටත් පහළ යමින් 2002 වසරේදී සියයට 13.6 ක අඩුවීමක් පෙන්නුම් කළේ ය. මෙම පසුබෑම කෙරෙහි 2000 වසරේ අග භාගයේ සහ 2001 වසර පුරා පැවති නියඟයේ පසුකාලීන බලපෑම් ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

2.2 සංඛ්‍යා සටහන
අනෙකුත් කෘෂිකාර්මික උප අංශයේ සංයුතිය

අංශය	1996 ස්ථාවර මිල අනුව එකතු කළ වටිනාකම (රු. දශලක්ෂ)		
	2000	2001 (අ)	2002 (ආ)
මුළු එකතුව	77,913	76,205	78,085
ඵලවළු	36,426	35,166	34,350
අතුරු ආහාර හෝග (අ)	16,032	15,312	17,053
යුළු අපනයන හෝග (ආ)	6,960	6,297	7,116
උත්තය	1,345	1,048	1,058
දුම්කොළ	1,325	1,297	1,487
යන්ව පාලනය (ඉ)	6,630	7,377	7,303
පෙනෙකුන්	9,195	9,708	9,718

මූලය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

- (අ) සංශෝධන
- (ආ) තාවකාලික
- (ඇ) අතුරු ආහාර හෝග කාණ්ඩය ප්‍රධාන වශයෙන් අර්තාපල්, මිරිස්, රතුළුණු, ලොකුළුණු, මුංඇට, කවපි, තුරක්කන් අතුරු අහාර හෝග වලින් සමන්විත වේ.
- (ඈ) යුළු අපනයන හෝග කාණ්ඩය ප්‍රධාන වශයෙන් කෝපි, ගම්මිරිස්, කුරුළු, කරඹුනැටි, කපු, බුලත් හා අනෙකුත් යුළු අපනයන හෝග වලින් සමන්විත වේ.
- (ඉ) යන්ව පාලන කාණ්ඩය ප්‍රධාන වශයෙන් කිරි, බිත්තර, කුකුළු මස් හා අනෙකුත් මස් නිෂ්පාදන කටයුතුවල එකතු කළ අගයන්ගෙන් සමන්විත වේ.

ඉහළ නිෂ්පාදන පිරිවැය, පොහොර භාවිතය මඳ වීම, එලදාව අඩු වීම සහ වගා කිරීම සහ නැවත වගා කිරීම සඳහා ලබාදුන් ප්‍රතිදාන අඩු වීම මෙම ප්‍රශ්නය තවත් උග්‍ර කිරීමට හේතුවිය. මේ අතර, පොල් නිෂ්පාදන මිල වර්ෂය තුළ දී සියයට 76 කින් තියුණු අත්දැකීම් ඉහළ ගියේ ය.

වී නිෂ්පාදනය 2002 වසරේදී මෙට්‍රික් ටොන් දශ ලක්ෂ 2.86 වූ අතර එය පෙර වසර හා සැසඳීමේ දී සියයට 6.1 ක වර්ධනයකි. මහ කන්නයේ වී අස්වැන්න වගා කළ සහ අස්වනු යනලා ගත් බිම් ප්‍රමාණය ඉහළ යාම හේතුවෙන් සියයට 9.9 ක වාර්තාගත වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ අතර, යළි කන්නයේ වී නිෂ්පාදනය ආන්තික වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේ ය. මෙතෙක් යහල් ආනයනය සඳහා පනවා තිබූ සියයට 35, ආනයන බද්ද වෙනුවට, 2002 ජනවාරි මස කිලෝග්‍රෑම් සතකට රුපියල් 7 බැගින් වූ විශේෂිත බද්දක් පැනවීමත්, 2002 මාර්තු මස ආනයන බලපත්‍ර අවශ්‍යතාව ඉටු කිරීමත් සහ වර්ෂය මුල

දීම සහල් තොග හීන වීමත්, 2002 වසර තුළ සහල් ආනයනය ඉහළ යාමට හේතු විය. කෙසේවුවද, ඉහළ ඉල්ලුමක් පොහොර, ඉන්ධන, විදුලිය සහ අනෙකුත් උපාංග ඇතුළත් යෙදවුම් පිරිවැය ඉහළ යාමත්, සහල් මිල ඉහළ යාම කෙරෙහි බලපෑවේය. යල කන්නය ආරම්භයේ පැවති නියා තත්ත්වය ද මෙම මිල ඉහළ යාම කෙරෙහි තව දුරටත් බලපෑම් ඇති කළේ ය.

එළවළු, පළතුරු, අතුරු ආහාර හෝග, සුළු අපනයන හෝග, සත්වපාලනය, උක්ගස් සහ දුම්කොළ යනාදි උප ආංශ ඇතුළත් අනෙකුත් කෘෂිකාර්මික ආංශය 2002 වර්ෂයේ දී සියයට 2.5 කින් වර්ධනය විය. මෙම කාණ්ඩයෙහි ආංශ අතුරින් එළවළු නිෂ්පාදනය සියයට 2.3 කින් පහත වැටිණි. මෙය මහ කන්නයේ සියයට 0.3 ක් පහ යළ කන්නයේ සියයට 5.6 ක් වශයෙන් වූ නිෂ්පාදන පහත වැටීම්වල ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයන් විය. උඩරට එළවළු වර්ග බොහොමයකගේ නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය අඩු වූ අතර, පහතරට එළවළු මිශ්‍ර ඵල පෙන්වීය. අතුරු ආහාර හෝග සියයට 11.4 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේ ය. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ 2001 මාර්තු මස සිට අර්නාපල් ආනයනය සඳහා පහවා ඇති ඉහළ බදු ආරක්ෂණය නියා අර්නාපල් නිෂ්පාදනය සියයට 53 කින් වර්ධනය වීමය. අතුරු ආහාර හෝග කාණ්ඩයෙහි ලොකු ඵල නිෂ්පාදනය සියයට 11 කින් පහළ වැටුණු අතර ආනයන සියයට 18 කින් ඉහළ ගියේ ය. සුළු අපනයන හෝගයන්ගේ වර්ධනය සියයට 13 ක් වූ අතර, එම වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් මෙම හෝග සඳහා වූ අපනයන ආදායම ඉහළ ගියේ ය. පුවක්, කෝපි, ගම්මිරිස් සහ කරාබුනැටි අපනයන පරිමාවන්හි වර්ධනය සියයට සිය ගුණයකටත් වඩා වැඩි වූ අතර, සාදික්කා හා වසාවාසි, කරදමුංගු, සහ බුලත් යන ද්‍රව්‍යයන්හි අපනයන ප්‍රමාණයන් සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහළ ගියේ ය.

සත්ව පාලන උප ආංශය වර්ෂය තුළ ආන්තික ලෙස පහළ වැටිණි. කුකුළු මස් නිෂ්පාදනය 2001 වසරේ පැවති සියයට 7.3 ක් වූ ඉහළ වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2002 වසර තුළ සියයට 4.7 ක් වූ සුළු ඉහළ යාමක් පෙන්නුම් කළේ ය. 2001 වසර තුළ සංචාරක කර්මාන්තයේ පැවති පසුබෑම, විදුලි ඇණහිටුවීම් සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කුකුළු මස් තොග රැස්කිරීම අපහසු වීම සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කුකුළු නිෂ්පාදන මිල ගණන් පහළ යාම මෙම මන්දගාමී වර්ධනයට හේතු විය. දේශීය වෙළඳ පොළේ පැවති අස්ථිරභාවය නියා කුකුළු මස් සහ ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන, අපනයන වෙළෙඳපොළ කරා යොමු වෙමින් අපනයන ආදායමෙහි සියයට 32 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේ ය. මෙම නිෂ්පාදන ප්‍රධාන වශයෙන් මාලදිවයින, ඉන්දියාව සහ බංගලාදේශය වෙත අපනයනය කෙරිණි. 2002 ඔක්තෝම්බර් මස ක්‍රියාත්මක වූ කුකුළු මස් අපනයන සඳහා රජය විසින් දෙනු ලබන බදු සහනය මෙම වර්ධනය කෙරෙහි දායක විය. මෙම යෝජනා ක්‍රමය අනුව, 2003 වසරේ අපනයන තවදුරටත් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. කෙසේ වෙතත්, අපනයන දිරිගැන්වීම් සඳහා මෙවැනි බදු සහන කෙටි කාලීන ලෙස ඵලදායී වුව ද, දීර්ඝ කාලීනව තරගකාරී වාතාවරණයක මෙවැනි වර්ධනයක් පවත්වා ගැනීමට නම්, ඵලදායීතාවය

වැඩි දියුණු කර ගැනීමටත්, නිෂ්පාදන පිරිවැය අඩු කර ගැනීමටත් මෙම කර්මාන්තයට හැකි විය යුතුය. වසරේ පළමු භාගය තුළ කුකුළු ගොවිපොළවල පැතිරුණු රෝගීතත්ත්වය හේතුවෙන්, බිත්තර නිෂ්පාදනය සුළු වශයෙන් පහළ ගියේ ය. මේ අතර, යෙදවුම් පිරිවැය විශෙෂයෙන්ම ගව ආහාර මිල ඉහළ යාම නිසා, කිරි නිෂ්පාදනය සියයට 6ක පහත වැටීමක් වාර්තා කළේ ය.

2001 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2002 වසරේ දී ධීවර කර්මාන්තය සියයට 5.9 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේ ය. උතුරු - නැගෙනහිර ප්‍රදේශයන්හි පැවති සතුටුදායක ආරක්ෂක තත්ත්වය නිසා, මුහුදු මත්ස්‍ය ආංශය සියයට 7.2 ක වර්ධනයක් වාර්තාකරමින්, මේ සඳහා විශාල දායකත්වයක් දැක්වීය.

කාර්මික ආංශය

නිමැවුම් කර්මාන්ත, ඉදිකිරීම්, පතල් හා කැණීම් සහ විදුලිය, ගැස් හා ජලය යන ආංශයන් ඇතුළත් කාර්මික ආංශය 2001 වසරේ වාර්තා කළ සියයට 2.1ක පසුබෑමට සාපේක්ෂව, 2002 වසර තුළ සියයට 1.0ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේ ය. කාර්මික ආංශයෙහි මෙම මන්දගාමී ප්‍රගමණය, සමස්ත ආර්ථිකය යථාතත්ත්වයට පත්වීම ප්‍රමාද කිරීමෙහිලා බලපෑවේ ය. කාර්මික ආංශය තුළ විශාලම උප ආංශය වන නිමැවුම් කර්මාන්ත හැරුණු කොට අනෙකුත් සියලුම උප ආංශ 2002 වසර තුළ සංකෝචණය විය.

නිමැවුම් කර්මාන්ත ආංශය තුළ, එකතු කළ අගයෙන්, රැ කියා උත්පාදනයෙන් සහ විදේශ විනිමය ඉපයුම් වලින් වැඩිම දායකත්වයක් සපයන උප ආංශය වූ කර්මාන්ත නිෂ්පාදන උප ආංශය, 2001 වසරේදී වාර්තාකළ සියයට 3.9ක සංකෝචණයට සාපේක්ෂව, මෙම වසරේ සියයට 2.8 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේ ය. 2001 වර්ෂයට පෙර දශකය තුළදී, කර්මාන්ත නිෂ්පාදන උප ආංශය සියයට 8කට වැඩි සාමාන්‍ය වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ අතර කාර්මික ආංශයේ සමස්ත වර්ධනය කෙරෙහි ගාමකත්වයක් සැපයීය. පසුගිය දශකය තුළ සියයට 10 කට වැඩි වාර්ෂික වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ රෙදිපිළි, ඇඟළුම් සහ සම් නිෂ්පාදන බාණ්ඩයෙහි 2002 වසරේ පැවති මන්දගාමීත්වය කෙරෙහි බලපෑවේ ය. අන්තර්ජාතික වශයෙන් ගත් කල, අඩු පිරිවැයකින් නිෂ්පාදනය කරන රටවල් වෙළඳපොළට අලුතින්, අවතිර්ණ වීමත්, තව තාක්ෂණයේ ක්‍රමික දියුණුවත්, සහ අනුග්‍රහාත්මක වෙළඳාම් (preferential trade) ව්‍යාප්ත වීමත් යන කාරණා හේතු කොටගෙන මෑත වකවානුවේ දී ලෝක ඇඟළුම් වෙළඳපොළෙහි තරගකාරීත්වය තවත් තිවු විය. දේශීය වශයෙන් ගත් කල ඉන්ධන, විදුලි බලය, දුරකථන සේවා සහ අනෙකුත් උපයෝගීතා වියදම් ඉහළ යාම, දේශීය නිෂ්පාදකයන් අතර තරගකාරීත්වයට බලපා ඇති අතර, ඇඟළුම් කර්මාන්ත ආංශය තුළ එකතු කළ අගය පහළ හෙළීමට ද හේතු වී ඇත. මෙම දුෂ්කරතා මධ්‍යයේ වුවද, ඇඟළුම් කර්මාන්තය පසුගිය වසරේ පෙන්නුම් කළ සියයට 8.5ක පසුබෑමට සාපේක්ෂව, 2002 වසර තුළ සියයට 1.2 ක

ආන්තික වර්ධනයක් වාර්තා කළේ ය. කෙසේවුව ද, ඉහළ ඉල්ලුම හේතුවෙන් දේශීය වෙළඳපොළ අභිමුඛ නිෂ්පාදන කර්මාන්තවල ක්‍රියාකාරීත්වය යහපත් වූ අතර, කර්මාන්ත නිෂ්පාදන උප අංශයේ සමස්ත වර්ධනයට දායක විය. කර්මාන්ත නිෂ්පාදන කාණ්ඩයට අමතරව, වැවිලි හෝග සැකසුම් කර්මාන්තයන් සියයට 1 කින් ආන්තික ලෙස සංකෝචණය විය. තේ සහ රබර් සැකසුම් කාණ්ඩ වර්ධනය වූ අතර, පොල් නිෂ්පාදනය පහත වැටීම හේතුවෙන් පොල් සැකසුම් කාණ්ඩය පහත බැසීමක් පෙන්නුම් කළේ ය. මේ අතර, සුළු කර්මාන්ත උප අංශය සියයට 0.9 කින් වර්ධනය විය.

2001 වසරේ අග භාගයේ අසහපත් ක්‍රියාකාරීත්වයක පැවති ඉදිකිරීම් අංශය මෙම වසරේ ද එලෙසම පැවතිණි. සාම ක්‍රියාවලියන් සමගම කුඩා පරිමාණ ඉදිකිරීම් කටයුතු, විශේෂයෙන්ම නිවාස ඉදිකිරීම් සහ ඒ ආශ්‍රිත කටයුතු සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේ ය. කෙසේවුව ද, පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය යන අංශ දෙකෙන්ම මහ පරිමාණ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා ආයෝජන පහළ මට්ටමක පැවතිම. නිවාස ඉදිකිරීම් අංශයේ සතුටුදායක ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි ප්‍රතිඵල මුළුමනින්ම පාහේ දුර්වල කිරීමට සමත් විය. පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන පහළ මට්ටමක පැවතිම සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය සීමාවන් මහා පරිමාණ ආයෝජන කටයුතුවල පසුබෑමට හේතු විය. අරමුදල් ලබාගත හැකිව තිබුණු දකුණු අධිවේගී මාර්ගය සහ කොන්මලේ විදුලිබලාගාර වැනි ප්‍රධාන ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති වර්ෂය තුළ ආරම්භ කිරීමට නොහැකි වීම කණගාටුවට කරුණක් විය. මෙම ප්‍රමාදයන් ඉදිකිරීම් අංශයෙහි වර්ධනයට පමණක් නොව සමස්ත ආර්ථිකයේ වර්ධන ක්‍රියාකාරීත්වයට ද බාධා පමුණුවනු ඇත.

2002 වර්ෂයේ දී පතල් සහ කැණීම් අංශය සියයට 1.1 කින් සංකෝචණය විය. එකතු කළ අගයෙන් ගත් කල විශාලතම පතල් අංශය ලෙස සැලකෙන මැණික් පතල් නිෂ්පාදනය, වසරේ පළමු අර්ධය තුළ ප්‍රධාන ගැනුම් කරුවන්ගෙන් ඇති ඉල්ලුම අඩුවීම හේතුවෙන් පසුබෑමකට ලක් වූ නමුදු, දෙවන අර්ධය තුළ දී නැවතත් වේගයෙන් යථා තත්වයට පත්විණි. කෙසේ වුවද, අනෙකුත් පතල් කර්මාන්ත වන මිනිරන්, ෆොස්පේට් සහ බනිජ වැලි යන බාණ්ඩ වර්ෂය තුළදී සංකෝචනයකට ලක් විය. ඉදිකිරීම් අංශයේ අසතුටුදායක ක්‍රියාකාරීත්වය හේතුවෙන් කැණීම් උප අංශය 2002 වසර තුළදී සංකෝචනයට ලක් විය.

විදුලිබල, ජලය සහ ගෑස් අංශය 2001 වසරේ පෙන්නුම් කළ සියයට 2.9 ක් වූ සංකෝචනයට සාපේක්ෂව මෙම වසරේ දී සියයට 1.3 ක පසුබෑමක් වාර්තා කළේය. 2002 වසරේ මැද සිට 2002 වසරේ මැයි මස දක්වා ක්‍රියාත්මක කෙරුණු විදුලිය කැපීම් හේතුවෙන් 2002 වර්ෂයේ පළමු අර්ධය තුළ විදුලි උත්පාදනය සියයට 5.9 කින් පහල වැටිණි. වසරේ අග භාගය තුළ විදුලිය උත්පාදනය සියයට 15.3 කින් ඉහළ යමින්, සියයට 4.4 ක වාර්ෂික වර්ධනයක් වාර්තා කළේ ය. නිෂ්පාදන සහ ව්‍යාපාර අංශයන් හි වර්ධනය හේතු කොට ගෙන විදුලි බලය සඳහා වූ ඉල්ලුම වර්ෂය තුළ සියයට 5.3 කින් ඉහළ ගියේ ය.

වසරේ පළමු අර්ධය තුළ පැවති නියඟ කාලගුණික තත්වය සහ කුලී ක්‍රමයට ලබාගත් තාප ජනක විදුලිය වැඩි වීමත් සමඟම ජල විදුලිය භාවිතය අඩු වීම යන කාරණා නිසා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් උත්පාදනය කරනු ලැබූ ජල විදුලිබලය සියයට 15ක පහත වැටීමක් වාර්තා කළේය. ඉහළ උත්පාදන පිරිවැයක් සහිත තාප ජනක විදුලිය මත විශාල වශයෙන් යැපෙන්නට සිදුවූ බැවින් විදුලි උප අංශයෙහි එකතු කළ අගය සියයට 2.1 කින් පහළ වැටිණි. 2001 වසරේදී, උත්පාදිත සම්පූර්ණ විදුලියෙන් සියයට 52ක් තාප බලයෙන් ලබා ගත් අතර 2002 වසරේ දී එය සියයට 60 දක්වා ඉහළ ගියේය. 2002 අප්‍රේල් මස ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය, විදුලි පරිභෝජනය සඳහා පනවා තිබූ සියයට 25ක් වූ ඉන්ධන ගැලපුම් අය කිරීම ඉවත් කළ නමුදු තාප විදුලි උත්පාදනය සඳහා සහ කුළී පදනමට ලබා ගන්නා විදුලි ජනක යන්ත්‍ර සඳහා දැරීමට සිදුවන ඉහළ පිරිවැය පියවා ගැනීමේ අරමුණින් 2002 අප්‍රේල් 1 සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි විදුලි ගාස්තු සියයට 37 කින් පමණ ඉහළ දැමීය. තාප විදුලිය මත යැපීම දිනෙන් දින ඉහළ යාම විශේෂ අවධානයක් යොමු විය යුතු අංශයක් ලෙස සැලකිය යුත්තේ, විදුලිබල උප අංශයේ එකතු කළ අගයටම පමණක් නොව ආර්ථිකයේ දීර්ඝ කාලීන වර්ධන අපේක්ෂාවන් කෙරෙහි ද එහි සාමාන්‍යමත බලපෑම් ඇති වන නිසාය. මේ අතර, 2001 සිට 2002 වසරේ මැද දක්වා පැවැති නියඟය සහ විදුලි ඇණහිටීම, ජලය බෙදා හැරීම කෙරෙහි බාධා ඇති කළ ද, 2001 වසරේදී එම කාණ්ඩය වාර්තා කළ සියයට 2.1ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව මේ වසරේ එය සියයට 3.8කින් ඉහළ ගියේය.

සේවා අංශය

2002 වසරේ සමස්ත වර්ධනය කෙරෙහි සේවා අංශයේ වර්ධනය තිවු බලපෑමක් ඇති කළේය. ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය නැවත යථා තත්වයට පත්වීම සහ පසුගිය පෙබරවාරි මාසයේ සිට ක්‍රියාත්මක වූ සටන් විරාමය නිසා පැවති සාමකාමී වාතාවරණය වෙළෙඳුම, ප්‍රවාහනය, විනෝදාත්මක ක්‍රියාකාරකම්, මූල්‍ය සේවා සහ සංනිවේදනය යන සේවා කෙරෙහි ඉල්ලුමක් ඇති කලේ ය. 2002 වසරේ සියයට 0.5 ක පහත වැටීම සමග සංසන්දනය කළ විට සමස්ත සේවා අංශය 2002 වසරේදී සියයට 6.0 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය.

ප්‍රධාන වශයෙන් සන්නිවේදන උප අංශයේ සියයට 19.3 ක ප්‍රසාරණය හේතු කොට ගෙන ප්‍රවාහනය, ගබඩා කිරීම හා සන්නිවේදනය අංශයෙහි එකතු කළ අගය 2002 වසරේ දී සියයට 7.7 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වෙතත් මෙය පසුගිය වසරේ සියයට 23.1 වූ වර්ධනය හා සසඳන විට පසුබෑමක් විය. 2002 වර්ෂයේ සන්නිවේදන අංශයේ වර්ධනයට උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වලින් ඇති වූ අලුත් ඉල්ලුම ද අර්ධ වශයෙන් හේතුවිය. අන්තර්ජාල සහ විද්‍යුත් තැපෑල් භාවිතා කරන්නන් සියයට 12.8ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කල අතර ජංගම දුරකථන සේවාවන්ගේ දියකත්වය සියයට 36කින් වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් ආයතනයේ ලාබදයකත්වය

සියයට 33ක සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මෙම වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් ජපානයේ එන්.ටී.ටී. සමාගම සමග පැවති පරිපාලන සම්මුතිය කල්පිරීම හේතුකොටගෙන පරිපාලන ගාස්තු ගෙවීමට අවශ්‍ය නොවීම නිසා ඇතිවූ ඉතුරුම් සහ සියයට 15කින් දුරකථන ගාස්තු ඉහළ යාමයි. 1700ක නීති විරෝධී දුරකථන සම්බන්ධතා විසාධි කිරීමත් මෙයට දායකවිය. මේ වනවිට, 760,000 ග්‍රාහකයන් ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් ආයතනය සතු අතර ගිය වසර තුළ අලුත් සම්බන්ධතා 60,000ක් ප්‍රධානය කළේ ය.

පසුගිය වසරේ ශ්‍රී ලංකා මට්ටමක පැවති වරාය සේවාවන්හි වර්ධනය 2002 වසරේදී සියයට 2.4 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේ ය. වරාය සේවාවන් වසරේ පළමු අර්ධයේ පසුබෑමක් පෙන්නුම් කල ද තුන්වන හා හතරවන කාර්තුවල ඉහළ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේ ය. බහලු මෙහෙයුම් වශයෙන් ගත්කල කලාපයේ ඉහළම පරිමාවක් වාර්තා කරමින්, 2001 ට සාපේක්ෂව අධි විස්සේ සමාන බහලු ඒකක 38,000ක වර්ධනයක් ඇතිව, කොළඹ වරාය, සීමාසහිත සවුන් ඒෂියා ගේට්ටේ ටර්මිනල් (SAGT) සමාගම සමඟ එක්ව දඹලන්ත 1.76ක අධි විස්සේ සමාන බහලු ඒකක ප්‍රමාණයක් 2002 දී මෙහෙයවීය. කොළඹ වරායෙහි අදාල අංශයන්හි කළමනාකරණ උපක්‍රමයන්හි සිදුවූ දියුණුව මෙම සාර්ථකත්වයට විශාල වශයෙන් හේතු විය. යුධ අවධානම් රක්ෂණ අධිකාරිය 2002 වර්ෂයේ මාර්තු මාසයේ සිට ඉවත් කිරීමත්, සේවක ප්‍රශ්ණ හේතුවෙන් බාධා ඇති නොවී කොළඹ වරායෙහි කටයුතු මනාව සිදු කිරීමට හැකිවීමත් මෙම සාර්ථකත්වයට දායක විය.

මහී සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහණය ඇතුළත් ප්‍රවාහන උප අංශයේ (මහා මාර්ග, දුම්රිය සහ ගුවන් සේවා වලින් සමන්විත) සමස්ත වර්ධනය 2002 දී සියයට 3.7ක් වූ අතර 2001 වර්ෂයේ දී එම අංශය සියයට 1.8කින් පහත වැටුණි. මෙම අංශයේ වර්ධනයට එක් හේතුවක් වූයේ සාම ක්‍රියාදාමය හේතුවෙන් උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවලට වූ මහී ප්‍රවාහනය සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය ඉහළ යාමයි කෙසේ වුවත් ප්‍රාදේශීය බස් සමාගම් මගින් ධාවනය කෙරුණු මහී කිලෝ මීටර සංඛ්‍යාවේ සියයට 0.7ක් වූ සුළු පහත වැටීමක් දකිය හැකි වූ අතර, දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ධාවනය කල මහී කිලෝ මීටර සංඛ්‍යාවේ සියයට 2.5කින් ඉහළ ගියේය. ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය ඉහළ යාමත්, දිවයින පුරා භාණ්ඩ බෙදා හැරීම වර්ධනය වීමත් හේතුවෙන් දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය වර්ෂය තුළදී සියයට 20.2කින් ඉහළ ගියේ ය. කෙසේ වුවත්, දෙපාර්තමේන්තුවේ වර්තන වියදම් ඉහළ යාමත්, දුම්රිය ගාස්තු ඉහළ නැංවීම තවදුරටත් ප්‍රමාද වීමත් හේතුවෙන් දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ ලාභදායකත්වය සියයට 8කින් පහත වැටුණේය. 2001 සැප්තැම්බර් 11 වෙනිදා සිදුවූ ත්‍රස්තවාදී ප්‍රහාර හේතුවෙන් ගුවන් ගමනා ගමනය සඳහා ඉල්ලුම පහත වැටීමත්, 2001 ජූලි මාසයේ දී සිදුවූ ත්‍රස්තවාදී ප්‍රහාරය හේතුවෙන් සිය ධාරිතාවය අඩු වීමත් නිසා ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය ධාවනයේ යෙදූ මහී කිලෝ මීටර සංඛ්‍යාව ද 2002 දී සියයට 5.7කින් පහත වැටුණේ ය. කෙසේ වුවත්, ගෙවුම්

ශේෂයෙහි සේවා ගිණුම් දක්වන්නේ සංචාරකයන්ගේ පැමිණීම ඉහළ යාම සහ එතෙර වෙසෙන ශ්‍රී ලාංකිකයන් මවිරට දක්නට පැමිණීම යනාදී කරුණු නිසා ප්‍රවාහන සේවා ලැබීම් වල සැලකිය යුතු ඉහළ යාමක් සිදු වූ බවයි. මේ අතර දේශීය ගුවන් ගමන් සේවාවේ නව වෙළෙඳපලවල් විවර කරමින්, කොළඹ සහ යාපනය අතර ගුවන් ගමන් දේශීය ගුවන් සේවා සමාගම් තුනක් විසින් ආරම්භ කරන ලදී.

පසුගිය වර්ෂයේ දී සියයට 6.7කින් පහත වැටුණු වෙළෙඳ අංශය 2002දී සියයට 5.5ක වර්ධනයක් සමග යථාතත්වයට පත්විය. මුහුදු සහ ගුවන් ගමන් සඳහා වූ යුධ අවධානම් රක්ෂණ අධිකාරිය ඉවත් කිරීම, ආරක්ෂිත තත්ත්වය යහපත් අතට හැරීම නිසා ඉල්ලුම ඉහළ යාම, ආර්ථික ක්‍රියාවලිය යථා තත්ත්වයට පත්වීම, ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපලෙහි පැවති මිල ගණන් සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු මට්ටමක පැවතීම සහ ආනයනික බදු සීමාව සියයට 40 සිට සියයට 20 දක්වා පහත දැමීම වැනි කරුණු නිසා ආනයනික භාණ්ඩ අලෙවිය සියයට 8.6කින් ඉහළ ගියේ ය. වර්ෂය තුළදී පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනය සියයට 21.7කින් ද, ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනය සියයට 7.0 කින් හා ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනය සියයට 12.3කින් ද ඉහළ ගියේ ය. මේ අතර තුර ආනයනික භාණ්ඩ වල සාමාන්‍ය මිල ඇමරිකානු ඩොලර් අගයෙන් ගත් කල සියයට 8කින් පහත වැටුණේ ය. කෙසේ වුවත්, අපනයන ඉල්ලුම යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමීව සිදුවූ නිසා අපනයන වෙළෙඳ උප අංශය වෙළඳ යථා තත්ත්වයට පත් වීම සෙමින් සිදු විය. පසුගිය වර්ෂයේ සියයට 8ක පහත වැටීම හා සසඳන කල 2002 දී අපනයන වෙළෙඳ අංශයේ වර්ධනය සියයට 2ක් විය. උතුරු නැගෙනහිර හා අනෙකුත් පළාත් අතර වෙළෙඳ කටයුතු ප්‍රවර්ධනය වීම දේශීය වෙළඳ උප අංශයේ කටයුතු ඉහළ යාමට හේතු විය.

බැංකු රක්ෂණ හා නිශ්චල දේපල අංශය ඉහලම ආශික වර්ධනය වූ සියයට 11කින් වර්ධනය වෙමින් හා සමස්ථ දේදිනි. සැලකිය යුතු අන්දමින් දායකවෙමින්, වර්ෂය තුළදී සතුටු දායක අන්දමින් ක්‍රියාත්මක විය. වාණිජ බැංකු උප අංශයේ වර්ධනය මේ සඳහා වඩාත්ම බලපෑ සාධකය විය. පොලී අනුපාතිකයන්ගේ පහත වැටීමත් සමඟ, තැන්පතු අනුපාතිකයන්ගේ පහත වැටීමත් සමඟ අනුපාතිකයන්ගේ පහත වැටීමට වඩා සිඳු වූ බැවින් වාණිජ බැංකු අංශයේ ශුද්ධ පොලී ආදායම වර්ධනය විය. ජාතික ආරක්ෂණ බද්ද හා පිරිවැටුම් බද්ද ඉවත් කිරීම සහ පිරිවැය අවම කිරීම මගින් කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීමට හැකිවීම යන කරුණු ද වාණිජ බැංකු වල මෙම වර්ධනයට හේතු විය. වාණිජ බැංකු අංශයට අමතරව, 2002 වර්ෂයේ කොළඹ කොටස් හුවමාරුවේ ක්‍රියාකාරීත්වය ඉහළ යාම නිසා ඒකක භාර සහ නැරඹිකාර සමාගම් ද (Share - brokers) මැනවින් ක්‍රියාත්මක විය. රක්ෂණ අංශය සමස්ථයක් වශයෙන් කිසියම් පසුබෑමක් පෙන්නුම් කළ ද, බොහෝ රක්ෂණ සමාගම් වර්ෂය තුළදී හොඳින් ක්‍රියාත්මක විය.

2002 වර්ෂයේ දී රාජ්‍ය පරිපාලන හා ආරක්ෂණ කටයුතු ආශය මුද්‍රිත වශයෙන් වර්ධනයක් නොපෙන්වීය. රාජ්‍ය ආශයේ සේවා නියුක්තිය තාර්කිකරණය කිරීමට ගත් උත්සාහයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 2002 වර්ෂය තුළදී රාජ්‍ය ආශයේ සේවක සංඛ්‍යාවෙහි විශේෂයෙන් ලිපිකරු හා සුළු සේවා ශ්‍රේණිවල අඩුවීමක් දැකිය හැකි විය. සේවක සංඛ්‍යාව මෙලෙස පහත වැටුණත් ඒ සමඟ නිෂ්පාදනතාවය ඉහළ යාම නිසා එම ආශයේ එකතු කල අගයෙහි වටිනාකම පෙර වසරේ මට්ටමෙහිම පැවතුනි.

වර්ගීකරණය නොකරන ලද සියළුම අනෙකුත් සේවා ඇතුළත් සේවා (අන් තැනක සඳහන් නොවන) ආශය, 2002 වර්ෂයේ දී සියයට 3.2කින් වර්ධනය විය. ප්‍රචාරණ කටයුතු, පෞද්ගලික අධ්‍යාපනය, පවිත්‍රතා සේවා, රූපවාහිනී සහ ගුවන් විදුලි සේවා සහ ලොතරැයි ආදී ආශ වල වූ ව්‍යාප්තිය මෙම වර්ධනයට ඉවහල් විය. මෑත වර්ෂවලදී අධ්‍යාපනික සහ වෘත්තීය පාඨමාලා සඳහා අධ්‍යාපන පහසුකම් ලබාදෙන ආයතනයන් අතර වූ තරඟකාරීත්වය මෙම පාඨමාලා සඳහා ඉල්ලුම ඉහළ නැංවීමට හේතු විය. පාරවල් පිරිසිදු කිරීම සහ අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම සඳහා පෞද්ගලික ආශයේ සහභාගිත්වය වැඩි වීම පවිත්‍රතා ආශයේ වර්ධනයට හේතු විය. 2002 වර්ෂයේ දී සංචාරකයන්ගේ පැමිණීම 393,171 ක් වූ අතර එය පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 16.7 ක වර්ධනයක් විය. මෙයට හේතු වූයේ ක්‍රිස්තවෘද්දී ක්‍රියා හේතුවෙන් පසුබෑමට ලක් වූ ඉන්දුනීසියාවේ බාලි දූපත් වැනි අනෙකුත් තරඟකාරී සංචාරක ස්ථානයන් සමඟ සසඳන කල ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති සාමකාමී වාතාවරණය සහ ශ්‍රී ලංකා සංචාරක මණ්ඩලය ගෙන ගිය සංචාරකයන් දිරි ගැන්වීමේ වැඩසටහන ආසියානු කලාපයේ සංචාරකයන්ගේ පැමිණීම 53,332ක් වශයෙන් සියයට 59 කින් ඉහළ ගිය අතර, මීට හේතු වූයේ 2002 වර්ෂයේ ජූලි මාසය දක්වා මෙම කලාපයේ සංචාරකයන්ට ලබාදුන් සුවිශේෂ දිරිගැන්වීම් මාලාවයි. ඉන්දියාවේ සිට පැමිණි සංචාරකයන් සංඛ්‍යාව 69,960ක් වූ අතර එය සියයට 106ක වර්ධනයක් විය. කෙසේ වුවත්, වර්ෂයේ මුල් භාගයේ දී ජර්මනියෙන් පැමිණෙන සංචාරකයන්ගේ සංඛ්‍යාව අඩු වීම නිසා, වර්ෂය තුළ බටහිර යුරෝපයෙන් පැමිණෙන සංචාරකයන්ගේ ගණන 2001 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 1.8කින් අඩු විය. මේ අනුව මුළු සංචාරක ව්‍යාපාරයේ ආසියානු කලාපයේ ප්‍රතිශතය සියයට 27 සිට 36 දක්වා ඉහළ ගිය අතර බටහිර යුරෝපීය ප්‍රතිශතය සියයට 61 සිට 51 දක්වා අඩු විය. මේ හේතුවෙන් ශ්‍රේණිගත හෝටල් වල සංචාරකයින් ගත කළ රාත්‍රී ගණන සියයට 0.9කින් අඩුවිය. දේශීය සංචාරකයන්ගේ පැමිණීම සියයට 23කින් ඉහළ යාම නිසා හෝටල් වලට එම පාඩුව යම් පමණකින් සමනය කරගත හැකි විය. වර්ෂය තුළදී වර්ගීකරණය කරන ලද හෝටල් වල සංචාරක රාත්‍රී ගණන සමස්ථයක් වශයෙන් සියයට 4.2ක වර්ධනයක් පෙන්වීය කෙසේ වුවත් හෝටල් සේවා ආශයේ සංචාරක පැමිණීම සංඛ්‍යාව ඉහළ ගියත්, හෝටල් සේවා ආශයේ එකතු කල අගය 2002 වර්ෂයේදී සියයට 2.5කින් අඩු විය.

2.3 වියදම

දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාවලිය විසින් ජනනය කරනු ලබන සමස්ත ඉල්ලුම මනිනු ලබන්නේ ආර්ථිකයේ පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය ආශයන් හි පරිභෝජන හා ආයෝජන වියදමෙහි එකතුව වන දළ දේශීය වියදම මගිනි. 2002 වර්ෂයේදී පවත්නා වෙළෙඳපොළ මිල අනුව දළ දේශීය වියදම රුපියල් බිලියන 1,691 ලෙස ඇස්තමේන්තු කොට ඇති අතර, මෙය 2001 වසරට සාපේක්ෂව සියයට 13.1 ක වර්ධනයකි. සමස්ත වියදමෙන් සියයට 80 ක් පරිභෝජන වියදමය. දළ දේශීය වියදමෙහි සහ භාණ්ඩ හා සේවාවන්හි ශුද්ධ ආනයනයන්ගේ එකතුව ලෙස සැලකෙන වෙළෙඳපොළ මිල අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදනය, රුපියල් බිලියන 1,585 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, මෙය පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 12.6 ක වර්ධනයකි.

පවත්නා වෙළෙඳපොළ මිල අනුව පරිභෝජන වියදම, රුපියල් බිලියන 1,353 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තුකර ඇති අතර එය 2001 වසර හා සැසඳීමේදී සියයට 14.2ක වර්ධනයකි. පරිභෝජන වියදම 2001 වසරේදී එම ප්‍රතිශතයෙන්ම ඉහළ ගියත්, ඊට ප්‍රධාන හේතු සාධකය වූයේ එම වර්ෂය තුළ පැවති උද්ධමනකාරී පීඩනයයි. ආර්ථිකයේ සංකෝචනයක් පෙන්නුම් කල 2001 වසරේදී පරිභෝජනයෙහි කිසිම මූර්ත වර්ධනයක් සිදු නොවීය. මේ හා සංසන්දනාත්මකව 2002 වසරේදී පරිභෝජන වියදම ඉහළ යාමට හේතුවූයේ උද්ධමනය හා මූර්ත පරිභෝජනයේ වැඩිවීමය. පවත්නා මිල ගණන් යටතේ සමස්ථ පරිභෝජන වියදමින් පෞද්ගලික පරිභෝජනය සියයට 16.6 කින් ඉහළ ගිය අතර රාජ්‍ය ආශයේ පරිභෝජනය සියයට 3.6 කින් පහළ ගියේය. මේ හේතුවෙන් පසුගිය වසරේ සමස්ථ පරිභෝජන වියදමින් සියයට 88 ක් නියෝජනය කළ පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම 2002 වසරේදී සියයට 90 දක්වා ඉහළ ගියේය. පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි භාණ්ඩ සහ සාධක නොවන සේවා ආනයනික වියදම සියයට 14.1 කින් වර්ධනය විය. 2001 වසරේදී සමස්ථ ආනයන පරිමාවෙහි පහල යාමක් පෙන්නුම් කළත් 2002 වසරේදී ඉල්ලුමෙහි කැපී පෙනුණ වර්ධනයක් සමඟ එය ඉහළ ගියේය. 2002 දී සේවා ආනයනයන්ගේ ද නිවු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය.

අරමුණු ප්‍රකාර පුද්ගල පරිභෝජන වර්ගීකරණ (COICOP) පදනම් කරගෙන සංඛ්‍යා ලේඛන පරිච්ඡේදයෙහි එන පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම දක්වන සංඛ්‍යා සටහන 7 මේ වසරේදී නැවත සකස් කරන ලද අතර ඒ මගින් පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම විස්තරාත්මකව, අරමුණු අනුව පෙන්නුම් කෙරේ. (විශේෂ සටහන 10 බලන්න) පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි වඩා වැදගත් ශීර්ෂය ලෙස ආහාර සහ මද්‍යසාර නොවන පානයන් මතු වුවද, එහි වැදගත් කමෙහි ක්‍රමික අඩුවීමක් 2002 වර්ෂයේදීත් පෙන්නුම් කළේය. පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි ආහාර වියදම සියයට 15.0 කින් (පවත්නා මිල අනුව) වැඩි වීමට එක් හේතුවක් වූයේ සහල්, කිරිගු පිටි, මස්, මාළු සහ පොල් මිලෙහි ඉහළ යාමයි. රෙදිපිලි සහ පාවහන් ශීර්ෂයේ ඉහල යාමට හේතුව රෙදිපිලි හා නිම් ඇඳුම් වල මිලදී ගැනීම් වල වැඩිවීමය. 2002 වර්ෂය තුළ දී ගෑස් හා ඉන්ධන

විශේෂ සටහන 10

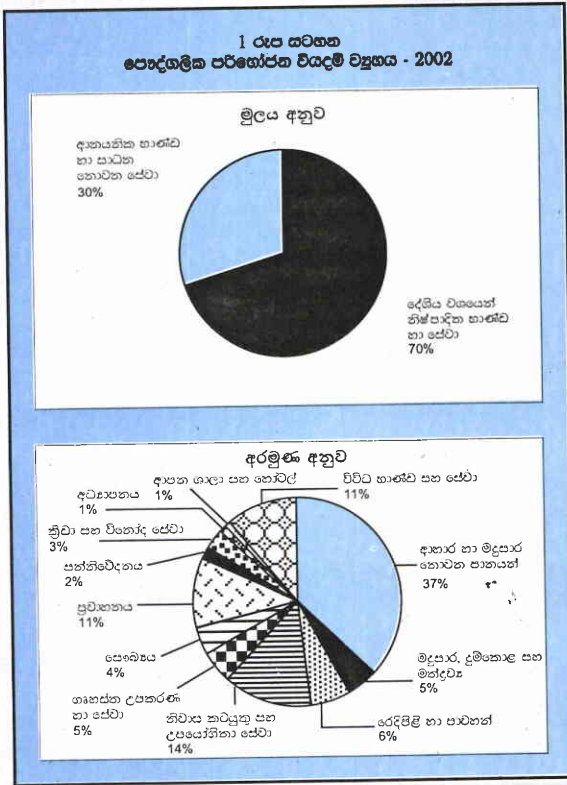
පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම

සමස්ත ආර්ථික ක්‍රියාවලියෙහි මිනුමක් වන දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය පෞද්ගලික අංශයේ භාරාජ්‍ය අංශයේ පරිභෝජන වියදමෙන් හා ආයෝජන වියදමෙන්ද ශුද්ධ අපනයනයන්ගෙන්ද සමන්විත වෙයි. ශ්‍රී ලංකාවේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයන් සියයට 85 කට පරිභෝජනය දායකත්වය සපයන අතර ඉතිරි සියයට 15 ආයෝජනයෙන් සහ භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවාවන්ගේ ශුද්ධ අපනයනයන් ගෙන් සමන්විත වේ. මුළු පරිභෝජන වියදමෙන් සියයට 90 ක් පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම වන අතර ඉතිරිය රාජ්‍ය පරිභෝජන වියදම වෙයි. මෙය පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි සංයුතිය සහ විචලනයන් අවබෝධ කර ගැනීමේ වැදගත් බව කියා පායි. සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කල පෞද්ගලික පරිභෝජනය සමස්ථ ඉල්ලුම තීරණය කරන ප්‍රධාන විචල්‍යය වේ.

පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමට පුද්ගලයන් විසින් (කුටුම්භ හා කුටුම්භ නොවන යන දෙඅංශයට ඇතුළත්) භාණ්ඩ හා සේවා පරිභෝජනය සඳහා කළ මුළු වියදම ඇතුළත් වේ. පෞද්ගලික අංශයේ නිෂ්පාදකයින් භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා කරන වියදම පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි කොටසක් නොවන්නේ, අවසාන විග්‍රහයේදී සංවිධිත පෞද්ගලික අංශයේ අභිමානාර්ථය වන්නේ පුද්ගල පරිභෝජනය හෝ ආයෝජනය සඳහා භාණ්ඩ හෝ සේවා නිපදවීම වන බැවිණි. පෞද්ගලික පරිභෝජනය තීරණය කරනු ලබන දිගු කාලීන සාධකයන් වන්නේ ජාතික ආදායම, ආදායමෙහි හා ධනයෙහි ව්‍යාප්තිය, ජනගහනය, ජනගහණයෙහි වයස් සංයුතිය, භාණ්ඩ හා සේවා පුලභතාවය, පාරිභෝගික පුරුදු සහ ආකල්ප, ආර්ථිකයේ විවෘත භාවය සහ සාපේක්ෂ මිල මට්ටම් යන කරුණුය.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 1959 සිට ජාතික ආදායමද පුද්ගල පරිභෝජන වියදමද ඇස්තමේන්තු කරයි. 2001 වර්ෂය දක්වා භාවිතා වුණු, 1959 යොදාගත් ආරම්භක පුද්ගල පරිභෝජන වියදමෙහි වර්ගීකරණය ආනයනික භාණ්ඩ සහ දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදිත භාණ්ඩ (2001 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්ෂික වාර්තාවේ සංඛ්‍යා ලේඛන පරිඡයයේ සංඛ්‍යා සටහන 7 බලන්න) මත පදනම් වූවක් වූ අතර, එය පාරිභෝගික වියදම් අරමුණු (උදා, අහාර, ඇඳුම්, සෞඛ්‍ය වැනි) මත පදනම් වූ වර්ගීකරණයක් නොවීය. මෙම වර්ගීකරණය මුලින්ම 1961 වාර්ෂික වාර්තාවේ පළවිය. පාරිභෝජනය කරන භාණ්ඩයන්ගේ මූලාශ්‍රය මත පදනම් වූ මෙම වර්ගීකරණය තොරතුරු සීමා සහිත වූ එම කාලයේ අවශ්‍යතා මත පදනම් වූවක් බව පෙනී යයි. 1950 ගණන් වලදී

මෙම ඇස්තමේන්තු එවකට පැවති දත්ත මූලාශ්‍ර ඇසුරින් සකස් කෙරුණු අතර, ගණනය කිරීමේදීද වඩාත් ප්‍රායෝගික ක්‍රමවේද යොදා ගෙන ඇත. පෞද්ගලික පරිභෝජනය ඇස්තමේන්තු කිරීම ඇරඹුණ යුගයේදී ආනයනික පාරිභෝගික භාණ්ඩ පිළිබඳ දත්ත ශ්‍රී ලංකා රේගුවෙන්ද දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදනය කොට පරිභෝජනය කෙරෙන භාණ්ඩ නිෂ්පාදන දත්ත මගින්ද ලබා ගෙන ඇත. නිෂ්පාදන දත්ත සෘජුව ලබාගත නොහැකි වූ අවස්ථාවලදී පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණ තොරතුරු මගින් පරිභෝජන වියදම ඇස්තමේන්තු කරන්නට ඇත. භාණ්ඩ සපයා දෙන මූලාශ්‍ර මත පදනම් වූ මෙම වර්ගීකරණය කිසියම් ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතියක් මත පදනම් නොවූ අතර, එබැවින් එය ජාත්‍යන්තර සංසන්දනයක අවකාශ සලසා දුන්නේ ද නැත. එසේම එය වියදම් අංශයෙන් කෙරෙන විස්තරාත්මක ආර්ථික විද්‍යාත්මක විග්‍රහයක් සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු ලබා දුන්නේද නැත. එසේම ජාතික ආදායම් ගණනය කිරීමේ පදනම් වර්ෂය 1970, 1982 හා 1996 දී සංශෝධනය කරන විටදී වත් මෙම වර්ගීකරණයෙහි වෙනසක් සිදුවූයේ නැත. සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කල

විශේෂ සටහන 10

පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම පිළිබඳ මෙම දත්ත මගින් පසුගිය අවුරුදු හතලිනේ දී වූ ආර්ථික වෙනස්කම් පුද්ගල පරිභෝජනය මත කෙරෙන දිගුකාලීන බලපෑම පිළිබිඹු කරන දත්ත මාලාවක් ලබා දුන්නේ නැත.

ජාත්‍යන්තර මට්ටමෙන් සලකන කල, 1993 දී ආර්ථික සහයෝගිතා සහ සංවර්ධනය පිළිබඳ සංවිධානය, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල, පුරෝපා සංගමය යන සංවිධානයන්ගේ සහය ඇතිව එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය ජාතික ගිණුම් ක්‍රමය - 1993 හඳුන්වා දුන්නේය. ජාතික ගිණුම් ක්‍රමය - 1993 ජාතික ගිණුම් ඇස්තමේන්තු කිරීම පිළිබඳ විස්තරාත්මක අත්පොතක් වන අතර සාමාජික රටවල් ජාතික ගිණුම් සැකසීමේදී එහි එන විධික්‍රම අනුගමනය කළ යුතු බව අවධාරණය කරයි. එසේම ජාතික ගිණුම් ක්‍රමය - 1993 පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම ඇස්තමේන්තු කිරීම සඳහා එතෙක් පැවති ක්‍රමවේදය වූ අරමුණු ප්‍රකාර පුද්ගල පරිභෝජන වර්ගීකරණය (Classification of Individual Consumption by Purpose) තව දුරටත් දියුණු කර ඇත. මෙම වර්ගීකරණ පුද්ගලික පරිභෝජන වියදම පිළිබඳ වඩා විස්තරාත්මක වූහුණක් සපයන අතර, එය ජාතික ආදායම් ගිණුම් සංඛ්‍යාලේඛන ජාත්‍යන්තර වශයෙන් සැසඳීමටද අවකාශ සලසයි. මෙම වර්ගීකරණය ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අළුතින් ගණනය කරනු ලැබූ ශ්‍රී ලංකා පාරිභෝගික මිල දර්ශකය සඳහා ද යොදාගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ජාතික ගිණුම් ක්‍රමය - 1993 ට අනුව අනාගතයේදී ජාතික ආදායම් ගණනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන බැවින් මෙම ජාත්‍යන්තර වර්ගීකරණයට අනුකූලව පුද්ගල පරිභෝජන වියදම ගණනය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

මෙහිදී නව වර්ගීකරණය යටතේ පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම ඇස්තමේන්තු කිරීම අදියර දෙකකදී සිදුවිය. පළමු අදියරේදී පදනම් වර්ෂයක් තෝරා එම වර්ෂය සඳහා මූලික ඇස්තමේන්තු සකස් කෙරුණු අතර, දෙවන අදියරේදී එම වර්ෂය පදනම් කර ගනිමින් ඊළඟ වර්ෂයන් සඳහා ඇස්තමේන්තු සකස් කරන ලදී. පවුල් අයවැය සමීක්ෂණ, කුටුම්භ වියදම් විස්තරාත්මකව ආවරණය කරන බැවින් සාමාන්‍යයෙන් පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම් තොරතුරු සඳහා පදනම වශයෙන් ගැනෙන්නේ එවැනි සමීක්ෂණයන්ය. මේ සම්බන්ධයෙන් වන මෑතම සමීක්ෂණය වන්නේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

විසින් 1996/97 දී කළ පාරිභෝගික මූල්‍ය හා සමාජ ආර්ථික සමීක්ෂණයයි. මෙම සමීක්ෂණය සඳහා භාවිතා කල සංකල්ප සහ නිර්වචන ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වේ. මෙම සමීක්ෂණය නියැදිගත කුටුම්භයන් විසින් එක් එක් ආහාර වර්ගය සඳහාද, ආහාර නොවන අයිතමයන් සඳහා ද, කල් පවතින පාරිභෝගික භාණ්ඩ සඳහා ද කළ වියදම් පිළිබඳ විස්තර සපයයි. එමනිසා, නව වර්ගීකරණයට අදාළ ඇස්තමේන්තු සැකසීම සඳහා පදනම් වර්ෂය වශයෙන් තෝරා ගෙන ඇත්තේ 1997 වර්ෂයය. නව වර්ගීකරණය යටතේ පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම ඇස්තමේන්තු කිරීමේ පදනම ලෙසින් මූලිකම එක් එක් අයිතමය සඳහා වන මාසික ඒක පුද්ගල පරිභෝජන වියදම 1997 වර්ෂය සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලදී. මෙම ඒක පුද්ගල මාසික ඇස්තමේන්තු ඉන් පසුව වාර්ෂික ඇස්තමේන්තු බවට පරිවර්තනය කර ජාතික ඇස්තමේන්තුවක් බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා මුළු ජනගහනයට ගලපන ලදී. ඉන්පසු මෙම එක් එක් ඇස්තමේන්තු නව වර්ගීකරණයට අනුකූල ලෙසින් කාණ්ඩ ගත කෙරුණු අතර, ඒ ආකාරයට 1997 වර්ෂය සඳහා සමස්ත පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම ඇස්තමේන්තු කෙරිණි. පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණයේ දත්ත අවතක්සේරු වී ඇති බව පොදුවේ පිලිගැනෙනු අවස්ථාවක් දෙකක් සම්බන්ධයෙන් ඉහත විස්තර කල විධි ක්‍රමය අනුගමනය නොකෙරුණු අතර එම අවස්ථා දෙක සම්බන්ධයෙන් විකල්ප දත්ත මූලාශ්‍ර භාවිතා කරන ලදී.¹

සමස්ත පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම මෙසේ ඇස්තමේන්තු කළ පසු පූර්ව වර්ගීකරණය යටතේ මෙතෙක් ප්‍රකාශයට පත් කල ඇස්තමේන්තුවක් නව ඇස්තමේන්තුවක් අතර සංඛ්‍යාත්මක විෂමතාවයක් ඇති බව පෙනී ගියේය. එවැනි සංඛ්‍යාත්මක විෂමතාවයන් සඳහා පදනම් වන හේතු පිළිබඳ ස්ථිර අදහසක් නොවූයෙන්, 1959 සිට පළ කල දත්ත ශ්‍රේණියක් නව ඇස්තමේන්තුවට අනුව සංශෝධනය කිරීම නිවැරදි ක්‍රියා මාර්ගයක් නොවීය. එබැවින් මෙම සංඛ්‍යාත්මක විෂමතාවය නැති කිරීම සඳහා වඩා යථාර්ථවාදී ක්‍රමයක් අනුගමනය කරන ලදී. නව ඇස්තමේන්තුගත පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම, මෙතෙක් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද වටිනාකමට ගැලපීම සඳහා සංඛ්‍යාත්මක විෂමතාවය අනුපාතික වශයෙන් නව වර්ගීකරණයේ කාණ්ඩ අතර බෙදා හරින ලදී. කෙසේ වුවත් උප අංශයන් තුනක් සුවිශේෂ තාක්ෂණික හේතු නිසා මෙම අනුපාතික බෙදා හැරීමෙන් බැහැර කරන ලදී.²

1 දුම්කොළ නිෂ්පාදන සඳහා වන වියදම පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණ වලදී නිවැරදිව සටහන් නොවන බැවින් දේශීය වෙළෙඳපොළ අලෙවි දත්ත එම අංශය ඇස්තමේන්තු කිරීම සඳහා යොදාගත් අතර, මූල්‍ය සේවා සඳහා ඇස්තමේන්තුවක් පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණයන්ට ඇතුළත් නොවන බැවින් දළ දේශීය නිෂ්පාදිත සම්බන්ධ දත්ත ආශ්‍රයෙන් එවැනි ඇස්තමේන්තුවක් සකසා ගන්නා ලදී.
2 සහල් හා සහල් නිෂ්පාදන, තිරිඟු පිටි හා තිරිඟු පිටි නිෂ්පාදන සහ බීඩි හා සීගරටි

විශේෂ සටහන 10

1997 සඳහා ඇස්තමේන්තු සකස් කළ පසුව පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමේ එක් එක් අනු කාණ්ඩයේ වර්ධන අනුපාතික ඉදිරි වර්ෂයන් සඳහා පහත දැක්වෙන දත්ත මූලාශ්‍ර සහ දත්ත ඔස්සේ සකසා ගන්නා ලදී.

- තොරතුරු එක් මූලාශ්‍රයකින් සෘජුව ලබා ගැනීමට හැකි අවස්ථාවලදී නිෂ්පාදන දත්ත හෝ නිෂ්පාදන පරිමා දර්ශක යොදා ගන්නා ලදී. (උදා- වි, මාළු ආදිය)
- වර්තන ඇස්තමේන්තු ලබා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් එකතු කරන ලද පිල්ලර මිල ගණන්ද, ශ්‍රී ලංකා පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ හා කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ දර්ශක වටිනාකම් ද භාවිතා කරන ලදී.
- නිෂ්පාදන දත්ත පමණක් පරිභෝජන රටාවන් නියෝජනය කරන අවස්ථාවන්හිදී ශ්‍රී ලංකා රේගුව සතු ආනයන දත්ත නිෂ්පාදන දත්ත සමග එක්කර මුළු පරිභෝජනය වශයෙන් සලකන ලදී.
- නිෂ්පාදනය සහ ආනයනය/ අපනයනය සැබෑ පරිභෝජනය නිරූපනය නොකරන අවස්ථාවන්හිදී වඩාත් තාර්කික ඇස්තමේන්තුවක් ලබා ගැනීම සඳහා ඒක පුද්ගල පරිභෝජන වියදම් දත්ත යොදාගන්නා ලදී. (උදා: තේ, පොල්, සීනි ආදිය)
- ඉහත සියළු ක්‍රමවේදයන් යථාර්ථවාදී ඇස්තමේන්තුවක් දීමට අපොහොසත් වූ අවස්ථාවක භාණ්ඩ ප්‍රවාහ පිළිබඳ තොරතුරු ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීමට උපයෝගී කර ගන්නා ලදී.
- විදුලිය, ජලය, දුරකතන සේවා අංශයන්හිදී එම සේවා සපයන ආයතනවලට ගෘහස්ත සඳහා අලෙවි වටිනාකම යොදා ගන්නා ලදී.

මෙසේ සකසා ගන්නා ලද වර්ධන අනුපාතිකයන් ඊළඟ වර්ෂයේ ඇස්තමේන්තුව ලබා ගැනීම සඳහා පෙර වර්ෂයේ ඇස්තමේන්තුවලට ගලපන ලදී. පළකරන ලද සහ සංශෝධිත ඇස්තමේන්තු අතර වෙනසක් වෙනොත් එම සංඛ්‍යා විෂමතාවය 1997 ඇස්තමේන්තු සඳහා භාවිතා කල ක්‍රමවේදය ආශ්‍රයෙන්ම සංසිදුවන ලදී.

මෙම වාර්තාවෙහි සංඛ්‍යා ලේඛන පරිශ්ඨයෙහි සංඛ්‍යා සටහන 7, නව වර්ගීකරණය හා ඊට අදාළ ඇස්තමේන්තු 1997 වසරේ සිට සපයා ඇත. පැරණි වර්ගීකරණයේ සිට නව වර්ගීකරණය දක්වා විතැන්වීමේ වාසි, කෙටියෙන් පහත සඳහන් පරිදි දැක්විය හැකිය.

- යල් පිනු සහ වර්තන පරිභෝජන වියදම් ව්‍යුහය පිළිබඳ අන්‍යාවශ්‍ය තොරතුරු නොසපයන පැරණි වර්ගීකරණයට වඩා අරමුණු ප්‍රකාර පුද්ගල පරිභෝජන වර්ගීකරණය (නව වර්ගීකරණය) සම්මත

වර්ගීකරණයකට යමින් නව තොරතුරු රාශියක් සම්පාදනය කරයි.

- නව වර්ගීකරණය පරිභෝජනය පිළිබඳ තොරතුරු ජාත්‍යන්තර වශයෙන් සංසන්දනය කිරීමටද, දිගු කාලීනව විශ්ලේෂණය කිරීමටද හැකියාව ලබා දේ.
  - නව වර්ගීකරණය දත්ත පරිහරණය කරන්නන්ට පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම පිළිබඳ වඩා අදාළ තොරතුරු ලබාදේ.
  - ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ජාතික ගිණුම් ක්‍රමය 1993 ට අනුව සිය ජාතික ගිණුම් සැකසීමට අපේක්ෂා කරන බැවින් මෙම සංශෝධනය අනිවාර්ය වේ.
  - ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වර්තමානයේ නිෂ්පාදන අංශයෙන් කාර්තුමය ජාතික ගිණුම් ගණනය කරන අතර ඉදිරියේදී එය වියදම් අංශයෙන්ද ගණනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම නව වර්ගීකරණයට අනුව ඇස්තමේන්තු කිරීම වියදම් අංශයේ කාර්තුමය ඇස්තමේන්තුවල නිරවද්‍යතාවය වැඩි කිරීමට උපකාරී වනු ඇත.
  - පැරණි වර්ගීකරණය පරිහරණය කළ අයට මූල්‍ය පදනම් කරගත් එම තොරතුරු මූලික වර්ගීකරණයන් යටතේ තවදුරටත් ලබා ගත හැකිවේ. වාර්ෂික වාර්තාවේ සංඛ්‍යා ලේඛණ පරිච්ඡේදයෙහි සංඛ්‍යා සටහන 5 තවදුරටත් පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම ආනයනික භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා සහ දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදිත භාණ්ඩ හා සේවා යන පුළුල් ශීර්ෂයන් යටතේ පළ කරනු ඇත.
  - නව ක්‍රමය වර්ෂ පහකට වරක් දත්ත සංශෝධනය කිරීමට අවකාශ සලසා දෙයි. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණය සෑම වර්ෂ පහකට වරක්ම පවත්වන බැවින් පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම් පිළිබඳ දත්ත සෑම වසර පහකට වරක්ම සංශෝධනය කිරීමේ අවකාශ ඉන් සැලසෙයි. මෙසේ පරිභෝජන දත්ත අඛණ්ඩව සංශෝධනය කිරීමට ඉඩකඩ සැලසීම තුළින් එම කාලය තුළදී පාරිභෝජන රටවන් හි සිදුවන විචලනයන්ගෙන් ග්‍රහණය කර ගැනීමටත්, ඒ තුළින් වඩා නිවැරදි හා කාලීන තොරතුරු ලබා දීමටත් හැකිවේ.
- සංඛ්‍යා සටහන 1 අරමුණු ප්‍රකාර පුද්ගල පරිභෝජන වර්ගීකරණයේ ප්‍රධාන කාණ්ඩයන්ට අනුව පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම ප්‍රතිශතාත්මකව බෙදී ගොස් ඇති ආකාරය පෙන්වුම් කරන අතර, එමගින් පහත සඳහන් තොරතුරු හෙළිවෙයි.
- ආහාර සහ මද්‍යසාර නොවන පාන වර්ග කාණ්ඩය ප්‍රධානතම වියදම් ශීර්ෂය විය. 1997-2002 කාලය තුළ

විශේෂ සටහන 10

මෙම කාණ්ඩය මුළු වියදමට සියයට 37-40 අතර ප්‍රමාණයකින් දායක විය. සියළුම ආහාර ද්‍රව්‍ය අතුරින් සහල් තවදුරටත් වැඩිම වියදම් ශීර්ෂය සහිත අයිතමය විය.

- ආහාර ප්‍රධාන වියදම් කාණ්ඩය වුවද, දත්ත වලින් පැහැදිලි වන්නේ සෙමින් නමුදු එහි සාපේක්ෂ වැදගත්කම අඩුවෙන බවයි.
- සිගරට් සහ මත් ද්‍රව්‍ය සඳහා වන කුටුම්භ වියදම සාපේක්ෂ වශයෙන් විශාල අගයක් ගත් අතර, එය මුළු වියදමින් සියයට 5ක් විය.
- අධ්‍යාපනය සඳහා වන වියදම ඉතා අඩු මට්ටමක පවතින අතර එය මුළු වියදමින් සියයට එකකට ආසන්න වේ. නිදහස් අධ්‍යාපනය, පෙළ පොත් හා නිල ඇඳුම් නොමිලේ සැපයීම මේ සඳහා හේතුව විය හැකිය. තවත් හේතුවක් වන්නේ අධ්‍යාපනයට සම්බන්ධව ඇතුළු වියදම් වෙනස් ශීර්ෂ යටතේ කාණ්ඩගතවී තිබීමයි. උදාහරණ

වශයෙන් පාසල් වැනි ගාස්තු සඳහා වන වියදම් ඇතුළත් කර ඇත්තේ ප්‍රවාහන වියදම් ඇතුළත් කාණ්ඩයටය.

- සෞඛ්‍ය සඳහා වන වියදමද සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු මට්ටමක පවතින අතර එය මුළු වියදමින් සියයට 2ක් පමණ වේ. (මෙය සිගරට් සහ මත් ද්‍රව්‍ය සඳහා වියදම සමග සසඳද්දී ඉතා අඩු මට්ටමකි) මේ සඳහාද හේතු වන්නට ඇත්තේ රජය මගින් නොමිලයේ සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීමයි.
- 1997 වර්ෂයේදී සංනිවේදනය සඳහා කෙරුණු වියදම මුළු වියදමින් සියයට 0.6 ක තරම් අඩු මට්ටමක පැවතියද එය ගතවූ පස් අවුරුද්ද තුළ සියයට 150 කින් වර්ධනය වී ඇත. මින් පිළිබිඹු වන්නේ මෙම කාලය තුළ දුරකතන පහසුකම්වල සිදුවූ ව්‍යාප්තියයි.

ඉහත දැක්වූ අනාවරනයන්ගෙන්ද පැරණි වර්ගීකරණයට සාපේක්ෂව නව වර්ගීකරණය දත්ත පරිහරණය කරන්නන්ට වැඩි තොරතුරු ලබා දෙන බව අනාවරණය කරයි.

1 සංඛ්‍යා සටහන
අරමුණු ප්‍රකාර පුද්ගල පරිභෝජන වර්ගීකරණයට (පු.ප.ව.) අනුව පුද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි ප්‍රතිශතාත්මක ව්‍යාප්තිය

පු.ප.ව අංකය	කාණ්ඩය	ප්‍රතිශතක දායකත්වය					
		1997	1998	1999	2000	2001	2002
1.	ආහාර සහ මධ්‍යසාර නොවන පානයන්	40.4	39.0	38.7	37.1	37.8	37.4
2.	මධ්‍ය සාර. දුම්කොළ සහ මත්ද්‍රව්‍ය	5.8	6.0	5.9	6.1	5.9	5.3
3.	රෙදිපිළි සහ පාවහන්	6.3	6.1	6.0	6.7	6.3	5.9
4.	නිවාස කටයුතු සහ උපයෝගීතා සේවා	15.0	14.2	13.8	14.2	14.8	14.0
5.	ගෘහස්ථ උපකරණ සහ සේවා	5.0	5.5	5.4	4.4	4.7	4.7
6.	සෞඛ්‍ය	2.4	2.9	2.8	3.1	3.3	3.6
7.	ප්‍රවාහනය	7.9	8.9	10.1	11.3	8.9	10.5
8.	සන්නිවේදනය	0.6	0.9	1.1	1.3	1.6	1.9
9.	ක්‍රීඩා සහ විනෝද සේවා	3.6	3.6	3.6	3.5	3.4	3.2
10.	අධ්‍යාපනය	1.2	1.2	1.2	1.3	1.3	1.3
11.	ආපනශාලා සහ හෝටල්	1.4	1.4	1.4	1.3	1.3	1.3
12.	විවිධ භාණ්ඩ සහ සේවා	10.2	10.2	10.1	9.7	10.7	10.9
මුළු පරිභෝජනය		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

මිල ඉහළ යාම ගෘහස්ථ සේවාවන් හි වියදම ඉහළ යාමට පාදක වූ අතර සන්නිවේදන උපකරණ සහ සේවාවන්හි මිල වැඩි වීමත්, ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව සියයට 20 කින් පමණ වැඩි වීමත් සන්නිවේදන ශීර්ෂයේ වියදම සියයට 34 කින් (පවත්නා මිල අනුව) ඉහළ යාමට හේතු විය. පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි ගමනාගමන ශීර්ෂය 2002 දී සියයට 38 කින් වර්ධනය විය. පසු ගිය වසරේ මෙම වර්ධන වේගය සියයට 10කින් අඩු විය. මෙම අසාමාන්‍ය වැඩි වීමට භාණ්ඩ සහ මගී ප්‍රවාහනය සඳහා වැඩි වූ ඉල්ලුමත්, ඉන්ධන මිල වැඩි වීම සහ ආනයන සංඛ්‍යාත මගින් පෙන්නුම් කර ඇති ආකාරයට

පෞද්ගලික පරිහරණය සඳහා වාහන මිලදී ගැනීම් වැඩි වීමත් හේතු වශයෙන් දැක්විය හැක. වෛද්‍ය ගාස්තු වල සහ මාෂධ වල මිල ඉහල යාම සෞඛ්‍ය ශීර්ෂයේ සියයට 28.0 ක වැඩි වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. විවිධ භාණ්ඩ සහ සේවා ශීර්ෂයට ඇතුළත් මූල්‍ය සේවා, රක්ෂණය, පෞද්ගලික සේවා, පෞද්ගලික උපාංග හා සමාජ ආරක්ෂණය සියයට 19.0 කින් වර්ධනය විය. එහෙත් 2002 දී පැවති අඩු පොලී අනුපාත හේතුවෙන් පෞද්ගලික පාරිභෝජන වියදමෙහි මූල්‍ය සේවා උප අංශයේ අඩු වීමක් විය.

**2.3 සංඛ්‍යා සටහන
සමස්ථ ඉල්ලුම**

අයිතමය	පවත්නා මිල			ස්ථාවර මිල		
	2000	2001 (අ)	2002 (ආ)	2000	2001(අ)	2002 (ආ)
අ. දේශීය ඉල්ලුම						
පරිභෝජනය	1,038,377	1,185,482	1,353,428	824,760	826,552	888,706
(% වෙනස)	16.6	14.2	14.2	5.0	0.2	7.5
දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය	352,632	309,684	337,782	260,186	214,731	221,415
(% වෙනස)	16.8	-12.2	9.1	9.9	-17.5	3.1
මුළු දේශීය ඉල්ලුම	1,391,009	1,495,188	1,691,210	1,084,946	1,041,283	1,110,121
(% වෙනස)	16.7	7.5	13.1	6.2	-4.0	6.6
ආ. බාහිර ඉල්ලුම						
භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා අපනයන (අ)	490,676	525,398	573,072	371,663	352,064	371,638
(% වෙනස)	25.0	7.1	9.1	18.0	-5.3	5.6
භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා ආනයන (ආ)	624,048	613,167	679,438	510,583	461,917	513,496
(% වෙනස)	30.4	-1.7	10.8	14.9	-9.5	11.2
ශුද්ධ බාහිර ඉල්ලුම	-133,373	-87,788	-106,365	-138,900	-109,853	-141,860
ඇ. මුළු ඉල්ලුම	1,257,638	1,407,398	1,584,845	948,046	931,430	468,261
(% වෙනස)	13.7	11.9	12.6	6.0	-1.5	4.0

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(අ) සංශෝධිත

(ආ) තාවකාලික

(ඇ) අවන්දානා මිලදී ගැනීම සඳහා ලබා ගත් ණය මුදලින්, ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 292.8 ක් එම අවන්දානා විනයා විම නිසා 2001 වර්ෂය සඳහා සාධක නොවන සේවාවක් සේවාවක් වශයෙන් ඇතුළත් කර තැන.

2001 වසරේදී සියයට 12.2 කින් අඩු වූ පවත්නා වෙළඳපල මිල අනුව ආයෝජන වියදම මෙවර රුපියල් බිලියන 338 ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. එය පසුගිය වසර හා සසඳන කල සියයට 9.1ක වර්ධනයකි. පෞද්ගලික අංශය සහ රාජ්‍ය ආයෝජනයන් සියයට 14.4 කින් ඉහළ යාම ඉහත වර්ධනයට හේතු විය. පවත්නා මිල යටතේ රාජ්‍ය ආයෝජන සියයට 24.7 කින් පහල වැටුණි. ප්‍රවාහන උපකරණ අංශයෙහි ආයෝජනය සියයට 26.7කින් ඉහළ ගිය අතර එයට හේතු වූයේ ආරක්ෂණ තත්වය හොඳ අතට හැරීමත් සමඟම ප්‍රවාහන පහසුකම් සඳහා වසර තුළ පැවති අධික ඉල්ලුමයි. එහෙත් ගොඩනැගිලි සහ වෙනත් ඉදිකිරීම් ශීර්ෂයේ හා යන්ත්‍රාගාර සහ යන්ත්‍රෝපකරණ ශීර්ෂය යටතේ කරන ලද ආයෝජනයන් පිළිවෙලින් සියයට 10.1ක හා සියයට 13.0 ක් ලෙස අඩු අගයක පැවතිනි. අනෙකුත් ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ සඳහා වන ආයෝජනයන් මේ අතර සියයට 24.3 දක්වා වර්ධනය විය. මුළු පෞද්ගලික ආයෝජන වලින් වැඩි කොටසක් වෙන්කර ඇත්තේ වරාය සේවා, විදුලි සංදේශ, පරිගණක හා බලශක්ති යන අංශයන්හි යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීමටයි. රාජ්‍ය ආයෝජන ප්‍රධාන වශයෙන් මාර්ග ඉදි කිරීම්, බල ශක්ති හා ජල සැපයුම් සඳහා යොමු විය. වසර අවසානයේ දී ප්‍රාග්ධන සම්පාදය ක්‍රීඩා ලෙස ඉහළ ගොස් ඇති බව මාසික ආනයන සංඛ්‍යා තොරතුරු අනුව පෙනේ. 2002 අවසානයේ සිදුවූ මෙම තොග ඉහළ යෑම 2003 මුර්ත වර්ධනයක් කෙරෙහි ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කරනු ඇත. තොග වැඩිවීම පිළිබිඹු කරමින් තොග ඇතුළත් වන දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය (ආයෝජන වියදම) 2002 දී සියයට 9.1 කින් (පවත්නා මිල යටතේ) වැඩි වී ඇති අතර තොග ඇතුළත් නොවන දළ දේශීය ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය සියයට 7.7 කින් වැඩි වී ඇත.

2.4 පවත්නා සම්පත් සහ උපයෝජනය

දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් හා ආනයනික භාණ්ඩ සහ සාධක නොවන සේවාවන්ගෙන් (විදේශ සම්පත්) සමන්විත වන ආර්ථිකයේ පවත්නා සම්පත් සම්පත් ප්‍රමාණය, පවත්නා වෙළඳපොල මිල අනුව 2002 දී රුපියල් බිලියන 2,264 දක්වා සියයට 12.1 වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේ ය. මෙම වර්ධනය ජනනය කරන ලද්දේ පවත්නා වෙළඳ පොල මිල අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදනය තුළින් ඇති වූ රුපියල් බිලියන 177 (සියයට 12.6) ක වර්ධනය හා රුපියල් බිලියන 66 (සියයට 10.8) ක් වූ විදේශ සම්පත් වර්ධනයයි. 2001 දී ආර්ථිකයේ ක්‍රියාකාරීත්වයේ පසුබෑමත් සමඟ ස්ථාවර මිල (1996) අනුව පවත්නා සම්පත් ප්‍රමාණය මුර්ත වශයෙන් පහල ගිය අතර 2002 වසරේදී එය සියයට 6.3 කින් වර්ධනය විය. සියයට 4 ක් වූ ආර්ථික වර්ධනයේ සහ සියයට 11.2 ක් වූ ආනයනික භාණ්ඩ සහ සාධක නොවන සේවාවන්හි වර්ධනයන්හි එකතුව 2002 දී පවත්නා සම්පත් ප්‍රමාණයේ මුර්ත වැඩි වීමට හේතු සාධක විය.

මෙම සම්පත් උපයෝජනය සැලකීමේ දී මුර්ත වශයෙන්, පරිභෝජනය සියයට 7.5 කින් වර්ධනය වූ අතර, ආයෝජනයෙහි සහ අපනයනික භාණ්ඩ සහ සාධක නොවන සේවාවන්හි වැඩිවීම, පිළිවෙලින් සියයට 3.1 ක් සහ සියයට 5.6 ක් විය. මුළු සම්පත් උපයෝජනයෙන් පරිභෝජන ප්‍රතිශතය සියයට 59 සිට සියයට 60 දක්වා වර්ධනය විය. ආයෝජන ප්‍රතිශතය සියයට 15 වූ අතර, අපනයනික භාණ්ඩ සහ සාධක නොවන සේවා ප්‍රතිශතය සියයට 25 ක් ලෙස ද නොවෙනස්ව පැවතිනි.

2.4 සංඛ්‍යා සටහන
සම්පත් සංයුතිය සහ උපයෝජනය (1996 ස්ථාවර මිල අනුව)

ශීර්ෂය	ප්‍රතිශතාත්මක දායකත්වය			ප්‍රතිශතාත්මක වර්ධනය	
	2000	2001 (අ)	2002 (ආ)	2001	2002
1. මුළු සම්පත්	100	100	100	-4.3	6.3
වෙළඳ මිල අනුව ද.දේ.නි.	65	67	65	-1.5	4.0
භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා ආනයන (ඇ)	35	33	35	-9.5	11.2
2. උපයෝගීකරණය	100	100	100	-4.3	6.3
පරිභෝජනය	57	59	60	0.2	7.5
දළ දේශීය ජාවාරම ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය	18	15	15	-17.5	1.7
රජය	16	13	13	-19.0	6.3
පෞද්ගලික අංශය හා රජයේ සංස්ථා	2	2	1	-5.9	-27.6
නොග වෙනස්වීම්	0	0	0	-12.1	10,441.4
භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා අපනයන (ඈ)	26	25	25	-5.3	5.6

(අ) සංශෝධිත

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(ආ) නාවකාලීන

(ඇ) ඉවත්යානා මිලදී ගැනීම සඳහා බො ගත් ණය මුදලින්, ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 292.8 ක් එම ඉවත්යානා විනාශ වීම නිසා 2001 වර්ෂය සඳහා සාධක නොවන සේවාවක් සේවාවක් වශයෙන් ඇතුළත් කර තැන.

2002 දී ආර්ථිකයේ ක්‍රියාකාරීත්වය ප්‍රධාන වශයෙන් දේශීය පරිභෝජන ඉල්ලුම යථා තත්වයට පත්වීමේ හා වර්ධනය වීමේ ප්‍රතිචාරයක් නිසාවෙන් බව පවත්නා සම්පත් සහ උපයෝජනයේ වෙනස් වීම් මගින් මනාව පිළිබිඹු වේ. අපනයනික භාණ්ඩ වල සියයට 2 ක වර්ධනයක් පමණක් සිදුවූ නිසා බාහිර ඉල්ලුමෙහි ඇතිවූ සියයට 5.6 ක වර්ධනයට මූලික වූයේ අපනයනික සේවාවන්හි වර්ධනයයි. ලෝක ආර්ථික යථාතත්වයට පත්වීම අඩු වේගයකින් සිදු වීමත් දශක ගණනාවක් ඇදී ගිය ජනවාර්ගික අර්බුදය සමථයකට පත් කිරීම සඳහා ගෙන යන සාම ප්‍රයත්නය දිරිගන්වන සුළු වුවත් ඒ පිළිබඳව පැහැදිලි තීරණයක් ගැනීම ඉක්මන් වැඩි නිසා ආයෝජනය කළ හැකි අය පරික්ෂාකාරී ප්‍රවේගයක් අනුගමනය කිරීම හේතුවෙන් ආයෝජන ඉල්ලුම තවදුරටත් අඩු විය. ආර්ථිකයේ දිගු කාලීන වර්ධනයක් සඳහා ආයෝජනයන්ගේ පූර්ණ විශ්වාසය දිනා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

2.5 දේශීය සහ ජාතික ඉතිරි කිරීම්

පෞද්ගලික ඉතුරුම් සහ රාජ්‍ය ඉතුරුම් ඇතුළත් දේශීය ඉතුරුම් 2002 වසරේදී රුපියල් බිලියන 231 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කොට ඇත. මෙය පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 4.3 ක වැඩි වීමකි. දේශීය ඉතුරුම් වල වැඩි වීම සඳහා මූලික වශයෙන් හේතු වූයේ පෞද්ගලික ඉතුරුම්වල ඉහල යාමයි. රාජ්‍ය අයවැයෙහි වර්තන ගිණුමෙහි ශේෂය ලෙස නිර්වචනය කෙරෙන රාජ්‍ය ඉතුරුම් අඛණ්ඩව සෘණ මට්ටමක පැවති නමුදු සුළු වශයෙන් වැඩි විය. මෙම වර්තන ගිණුමේ හිඟය අඩුකර ගත හැකි වූයේ 2002 දී අනුගමනය කරන ලද විවක්ෂණ අයවැය ප්‍රතිපත්ති මගිනි. දේශීය ඉතුරුම් දළ දේශීය නිෂ්පාදන අනුපාතය සියයට 15.8 සිට සියයට 14.6 දක්වා 2002 දී අඩු වීමක් පෙන්නුම් කළේ ය. මෙම අඩු වීමට හේතු වූයේ පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම ඉහළ යාමයි. දේශීය ඉතුරුම්/අනුපාතයේ අඩු වීම ආයෝජන සඳහා දේශීය මූලාශ්‍රයන්ගෙන් යොදාගත හැකි සම්පත්වල අඩුවීමක් පෙන්නවන

බැවින් එය අනාගත ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය පිළිබඳ ශුභ නිමිත්තක් ලෙස සැලකිය නොහැක.

2002 දී දේශීය ඉතිරිකිරීම්, විදේශීය ශුද්ධ පෞද්ගලික සංක්‍රාම සහ ශුද්ධ සාධක ආදායමෙහි එකතුව වන ජාතික ඉතිරිකිරීම්, රුපියල් බිලියන 312 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මෙය පසුගිය වසර හා සසඳන කල සියයට 9.2 ක වැඩි වීමකි. ජාතික ඉතිරිකිරීම් වල වැඩි වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ විදේශීය ශුද්ධ පෞද්ගලික සංක්‍රාම සියයට 19.4 කින් වර්ධනය වීමය. ප්‍රධාන වශයෙන් මැද පෙරදිග සේවය කරන ශ්‍රමිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ වලින් සංයුක්ත වන විදේශීය ශුද්ධ පෞද්ගලික සංක්‍රාම, 2002 වසරේ ජාතික ඉතිරිකිරීම් වලින් සියයට 34 කට පමණ දායක විය. 2001 දී මෙම අනුපාතය සියයට 31 ක් විය.

2.5 සංඛ්‍යා සටහන
ජාතික ඉතිරි කිරීම් (පවත්නා වෙළඳ මිල අනුව)

	රුපියල් දශ ලක්ෂ		
	2000	2001 (අ)	2002 (ආ)
1. වෙළඳ මිල අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදනය	1,257,636	1,407,398	1,584,845
2. දේශීය ඉතිරිකිරීම්	219,259	221,916	231,417
3. විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම	-23,083	-23,830	-24,064
4. විදේශීය ශුද්ධ පෞද්ගලික පැවරුම්	73,810	87,902	104,938
5. ජාතික ඉතිරිකිරීම්	269,986	285,988	312,291
6. දේශීය ඉතිරිකිරීම් අනුපාතිකය (අංක 2 අංක 1 හි % ලෙස)	17.4	15.8	14.6
7. ජාතික ඉතිරිකිරීම් අනුපාතිකය (අංක 5 අංක 1 හි % ලෙස)	21.5	20.3	19.7

(අ) නාවකාලීන

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව